ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје

**Консолидирани финансиски извештаи
за годината што завршува
на 31 декември 2018 и
Извештај на независниот ревизор**

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независниот ревизор	
Консолидиран Биланс на успех	3
Консолидиран Извештај за сеопфатна добивка	4
Консолидиран Биланс на состојба	5
Консолидиран Извештај за промените во капиталот и резервите	6 - 9
Консолидиран Извештај за паричниот тек	10 - 11
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи	12 - 132

Извештај на независниот ревизор
До Надзорниот одбор и Акционерите на Шпаркасе Банка Македонија АД - Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи на Шпаркасе Банка Македонија АД – Скопје, („Банката„) и нејзината подружница („Групата„) кои што ги вклучуваат консолидираниот биланс на состојба заклучно со 31 декември 2018 година, како и консолидираниот биланс на успех, консолидираниот извештај за сеопфатна добивка, консолидираниот извештај за промени во капиталот и резервите и консолидираниот паричен тек за годината којашто завршува тогаш, и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени во Република Северна Македонија („Стандардите„). Стандардите бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на консолидираните финансиски извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на консолидираните финансиски извештаи, за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на ентитетот.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, консолидираните финансиски извештаи ја прикажуваат објективно, во сите материјални аспекти, консолидираната финансиска состојба на Групата заклучно со 31 декември 2018 година, резултатите од работењето, како и консолидираните парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија.

Нагласување на прашање

Без да го квалификуваме нашето мислење, обврнуваме внимание на Белешка 1б од консолидираните финансиски извештаи, каде што е објаснета предвремената примена на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик (број 149/18 со датум 9 август 2018) при подготвувањето на консолидираните финансиските извештаи.

Извештај за останати правни и регулаторни барања

Консолидираниот годишен извештај е подготвен од страна на Менаџментот во согласност со барањата на Законот за Трговски Друштва, член 384.

Менаџментот е одговорен за подготвувањето на Консолидираната годишна сметка и Консолидираниот годишен извештај на Групата, кои се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Групата.

Според барањата на Законот за Ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во Консолидираниот годишен извештај подготвен од страна на Менаџментот на Групата во согласност со член 384 од Законот за Трговски Друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со консолидираните финансиски информации прикажани во Консолидираната годишна сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2018 година.

Драган Давитков
Управител

Симе Јовановски
Овластен ревизор

ПрајсвотерхаусКуперс Ревизија ДОО Скопје

24 април 2019
Скопје, Северна Македонија

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ
за периодот од 1 јануари 2018 година до 31 декември 2018 година

	Белешка	*во илјади денари*	
		тековна година 2018	претходна година 2017
Приходи од камата		745.879	735.673
Расходи за камата		148.823	127.876
Нето-приходи/(расходи) од камата	6	**597.056**	**607.797**
Приходи од провизии и надомести		259.337	215.496
Расходи за провизии и надомести		132.613	126.946
Нето-прходи/(расходи) од провизии и надомести	7	**126.724**	**88.550**
Нето-приходи од тргување	8	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	9	-	-
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	10	64.898	68.364
Останати приходи од дејноста	11	117.535	104.015
Удел во добивката на придружените друштва	24	18.983	16.162
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	12	(101.003)	(163.221)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	13	(10.230)	(2.853)
Трошоци за вработените	14	(287.554)	(277.930)
Амортизација	15	(55.545)	(50.444)
Останати расходи од дејноста	16	(279.211)	(378.862)
Удел во загубата на придружените друштва	24	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување		**191.653**	**11.578**
Данок на добивка	17	17.811	4.173
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење		**173.842**	**7.405**
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба		-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година		**173.842**	**7.405**
Добивка/(загуба) за финансиската година, која припаѓа на:			
акционерите на банката		-	-
неконтролираното учество		-	-
		-	-
Заработка по акција:	41		
основна заработка по акција (во денари)		279	12
разводнета заработка по акција (во денари)		279	12

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 19 април, 2019.

Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје:

Глигор Бишев
Претседател на Управен одбор

Алвин Аличевиќ
Член на Управен одбор

Драган Илиевски
Директор на сектор за финансии/Овластен сметководител

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за периодот од 1 јануари 2018 година до 31 декември 2018 година

	Белешка	*во илјади денари*	
		тековна година 2018	претходна година 2017
Добивка/(загуба) за финансиската година		**173.842**	**7.405**
Останати добивки/(загуби) во периодот кои што не се прикажуваат во Биланост на успех (пред оданочување)			
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба			
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба		12.303	3.098
- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви		-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност			
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Биланост на успех	17	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Биланост на успех		***12.303***	***3.098***
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување)			
Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба			
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба		-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех		-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба		682	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба		-	-
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања			
- ревалоризациска резерва признаена во текот на годината		-	-
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех		-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови			
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови		-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех		-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење		-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење		-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех		-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех		-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех		-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех		**682**	**-**
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот		***12.985***	***3.098***
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година		**186.827**	**10.503**
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, која припаѓа на:			
акционерите на банката		-	-
неконтролираното учество		-	-

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи

Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје:

Глигор Бишев	**Алвин Аличевиќ**	**Драган Илиевски**
Претседател на Управен одбор	Член на Управен одбор	Директор на сектор за финансии /Овластен сметководител

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА СОСТОЈБА
На ден 31 декември 2018

	Белешка	во илјади денари	
		тековна година 2018	претходна година 2017
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	18	4.851.491	4.403.040
Средства за тргување	19	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22.1	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	22.2	13.966.359	11.586.930
Вложувања во хартии од вредност	23	1.948.086	2.227.494
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина")	24	72.067	--
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30.1	-	21.819
Останати побарувања	25	91.736	136.484
Заложени средства	26	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	4.647	9.723
Нематеријални средства	28	53.855	54.402
Недвижности и опрема	29	251.207	276.371
Одложени даночни средства	30.2	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	88.496	111.759
Вкупна актива		**21.327.944**	**18.828.022**
Обврски			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банки	34.1	1.061.034	723.409
Депозити на други комитенти	34.2	14.928.145	12.440.541
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	1.711.963	2.106.685
Субординирани обврски	37	620.741	620.698
Посебна резерва и резервирања	38	283.483	314.780
Обврски за данок на добивка (тековен)	30.1	11.594	-
Одложени даночни обврски	30.2	-	-
Останати обврски	39	230.916	195.760
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	277
Вкупно обврски		**18.847.876**	**16.402.150**
Капитал и резерви			
Запишан капитал	40	1.662.775	1.662.775
Премии од акции		558.522	558.522
Сопствени акции		-	-
Други сопственички инструменти		-	-
Ревалоризациски резерви		16.083	3.098
Останати резерви		124.045	94.663
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)		118.643	106.814
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката		**2.480.068**	**2.425.872**
Неконтролирано учество			
Вкупно капитал и резерви		**2.480.068**	**2.425.872**
Вкупно обврски и капитал и резерви		**21.327.944**	**18.828.022**
Потенцијални обврски	42	2.386.019	3.274.033
Потенцијални средства	42	-	-

Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје:

Глигор Бишев	**Алвин Аличевиќ**	**Драган Илиевски**
Претседател на Управен одбор	Член на Управен одбор	Директор на сектор за финансии /Овластен сметководител

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ

за **периодот од 1 јануари 2018 година до 31 декември 2018 година**

во илјади денари

	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка					
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)	**Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката**	Неконтролирано учество*	**Вкупно капитал и резерви**
На 1 јануари 2017 година (претходна година)	1.662.775	558.522	-	-	-	-	-	-	-	6.000	-	-	319.960	-	-	2.547.257	-	2.547.257
Корекции на почетната состојба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 1 јануари 2017 година (претходна година), корегирано	**1.662.775**	**558.522**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**6.000**	**-**	**-**	**319.960**	**-**	**-**	**2.547.257**	**-**	**2.547.257**
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.405	-	-	7.405	-	7.405
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех																		
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
должнички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	3.098	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.098	-	3.098
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сопственички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	*3.098*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*3.098*	-	*3.098*
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	3.098	-	-	-	-	-	-	-	7.405	-	-	10.503	-	10.503

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2018 година до 31 декември 2018 година

во илјади денари	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка					
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)	**Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката**	Неконтролирано учество*	**Вкупно капитал и резерви**
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																		
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88.663	-	-	(88.663)	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(131.888)	-	-	(131.888)	-	(131.888)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88.663	-	-	(220.551)	-	-	(131.888)	-	(131.888)
На 31 декември 2017 (претходна година) / 1 јануари 2018 (тековна година)	**1.662.775**	**558.522**	**-**	**-**	**3.098**	**-**	**-**	**-**	**-**	**94.663**	**-**	**-**	**106.814**	**-**	**-**	**2.425.872**	**-**	**2.425.872**
Корекции на почетната состојба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(120.510)	(120.510)	-	(120.510)
На 1 јануари 2018 година (тековна година), коригирано	**1.662.775**	**558.522**	**-**	**-**	**3.098**	**-**	**-**	**-**	**-**	**94.663**	**-**	**-**	**106.814**	**-**	**(120.510)**	**2.305.362**	**-**	**2.305.362**

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2018 година до 31 декември 2018 година

во илјади денари	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка					
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)	**Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката**	Неконтролирано учество*	**Вкупно капитал и резерви**
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																-		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	173.842	-	-	173.842	-	173.842
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
должнички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	12.303	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.303	-	12.303
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	682	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	682	-	682
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сопственички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	***12.985***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	***12.985***	-	***12.985***
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	**12.985**	-	-	-	-	-	-	-	**173.842**	-	-	**186.827**	-	**186.827**

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи

во илјади денари	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка					
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)	**Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката**	Неконтролирано учество*	**Вкупно капитал и резерви**
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																		
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29.382	-	-	(29.382)	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(12.121)	-	-	(12.121)	-	(12.121)
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
_	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
_	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29.382	-	-	(41.503)	-	-	(12.121)	-	(12.121)
На 31 декември 2018 (тековна година)	**1.662.775**	**558.522**	-	-	**16.083**	-	-	-	-	**124.045**	-	-	**239.153**	-	**(120.510)**	**2.480.068**	-	**2.480.068**

Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје:

Глигор Бишев
Претседател на Управен одбор

Алвин Аличевиќ
Член на Управен одбор

Драган Илиевски
Директор на сектор за финансии
/Овластен сметководител

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК
за периодот од 1 јануари 2018 година до 31 декември 2018 година

	Белешка	*во илјади денари*	
		тековна година 2018	претходна година 2017
Паричен тек од основната дејност			
Добивка/(загуба) пред оданочувањето		191.653	11.578
Коригирана за:			
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех*		-	-
Амортизацијата на:			
нематеријални средства		17.855	12.933
недвижности и опрема		37.690	37.511
Капиталната добивка од:			
продажба на нематеријални средства		(3.489)	(2.358)
продажба на недвижности и опрема		-	(10.610)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања			
Капиталната загуба од:		-	-
продажба на нематеријални средства		-	326
продажба на недвижности и опрема		-	-
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		(745.879)	(735.673)
Приходи од камата		148.823	127.876
Расходи за камата		-	-
Нето-приходи од тргување			
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа		1.217.960	713.843
дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва		(1.116.957)	(550.622)
ослободена исправка на вредноста			
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		10.230	2.853
дополнителни загуби поради оштетување			
ослободени загуби поради оштетување			
Резервирања		10.598	90.050
дополнителни резервирања		(1.299)	(27.766)
ослободени резервирања		(16.935)	(12.598)
Приходи од дивиденди		18.893	16.162
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва		7.462	2.931
Останати корекции		756.070	731.116
Наплатени камати		(152.881)	(131.383)
Платени камати			
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива		***379.794***	***276.169***
(Зголемување)/намалување на деловната актива:			
Средства за тргување		-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик		-	-
Кредити на и побарувања од банки		-	147.573
Кредити на и побарувања од други комитенти		(2.591.842)	(767.212)
Заложени средства		-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		3.078	22.713
Задолжителна резерва во странска валута		(216.604)	(161.286)
Задолжителен депозит кај НБРСМ според посебни прописи		-	-
Останати побарувања		27.493	(43.379)
Одложени даночни средства		-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување		23.263	23.869
Зголемување/(намалување) на деловните обврски:		-	-
Обврски за тргување		-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик		-	-
Депозити на банки		337.625	(107.584)
Депозити на други комитенти		2.483.295	(213.879)
Останати обврски		35.156	25.959
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување		(277)	277
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето		***480.981***	***(796.780)***
(Платен)/поврат на данок на добивка		(10.074)	(43.197)
Нето паричен тек од основната дејност		***470.907***	***(839.977)***

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2018 година до 31 декември 2018 година

	Белешка	*во илјади денари*	
		тековна година 2018	претходна година 2017
Паричен тек од инвестициската дејност			
(Вложувања во хартии од вредност)		(254.363)	(422.735)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност		527.427	88.476
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)		(72.067)	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва		-	-
(Набавка на нематеријални средства)		(31.169)	(28.045)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства		-	-
(Набавка на недвижности и опрема)		(21.756)	(17.930)
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата		3.488	15.077
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)		-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба		-	-
(Останати одливи од инвестициската дејност)		-	-
Останати приливи од инвестициската дејност		16.935	12.598
Нето паричен тек од инвестициската дејност		***168.495***	***(352.559)***
Паричен тек од финансирањето			
(Отплата на издадените должнички хартии од вредност)		-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност		-	-
(Отплата на обврските по кредити)		(732.452)	(428.541)
Зголемување на обврските по кредити		338.222	622.596
(Отплата на издадените субординирани обврски)		-	-
Приливи од издадените субординирани обврски		43	95
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот		-	-
(Откуп на сопствени акции)		-	-
Продадени сопствени акции		-	-
(Платени дивиденди)		(12.121)	(131.888)
(Останати одливи од финансирањето)		-	-
Останати приливи од финансирањето		-	-
Нето паричен тек од финансирањето		**(406.308)**	**62.262**
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти		(719)	-
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти		(528)	-
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти		**231.847**	**(1.130.274)**
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари		3.623.856	4.754.130
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември		**3.855.703**	**3.623.856**

Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје:

Глигор Бишев
Претседател на Управен одбор

Алвин Аличевиќ
Член на Управен одбор

Драган Илиевски
Директор на сектор за финансии /Овластен сметководител

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

1. ВОВЕД

а) Општи информации

ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје (во понатамошниот текст "Банката") е акционерско друштво основано во Република Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е ул. "Македонија" бр. 9 - 11, Скопје, Република Македонија. Овие консолидирани финансиски извештаи ја вклучуваат Банката и правното лице за специјални намени С-АМЦ ДООЕЛ Скопје, заедно во понатамошниот текст "Групата".

Банката е овластена од Народна Банка на Република Северна Македонија за вршење на следните активности:

- Прибирање на депозити и други повратни извори на средства;
- Кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници);
- Финансиски лизинг;
- Менувачки работи;
- Платен промет во земјата и во странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- Издавање на платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;
- Изнајмување на сефови, остава и депо;
- Тргување со инструменти на пазарот на пари;
- Тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали;
- Тргување со хартии од вредност;
- Тргување со финансиски деривати;
- Чување на хартии од вредност за клиенти;
- Советување на правни лица во врска со структурата на капиталот, деловна стратегија или други поврзани прашања или давање услуги поврзани со спојување или припојување на правни лица;
- Продажба на полиси за осигурување;
- Посредување во склучување договори за кредити и заеми;
- Обработка и анализа на информации за кредитната способност на правни лица;
- Економско-финансиски консалтинг
- Застапување во осигурување
- Управување со средства и портфолио на хартии од вредност за клиенти и/или
- Инвестициско советување на клиенти
- Купопродажба, гарантирање или пласман на емисија на хартии од вредност
- Давање на услуги на чување на имот на инвестициски и пензиски фондови

Банката е членка на Штаермеркише Шпаркасе со седиште во Грац, Австрија, која поседува 99,74% (2017: 99,74%) од капиталот на Банката. Индиректен и краен сопственик на Групата претставува ЕРСТЕ Банка, Република Австрија.

Вкупниот број на вработени на Групата на 31 декември 2018 година изнесува 311 вработени (2017: 314 вработени). Банката своите активности во Република Северна Македонија ги извршува преку мрежа на 26 експозитури (2017: 28 експозитури).

Групата поседува 49% од уделите со право на глас во друштвото Друштво за лизинг Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје, како и 100% од уделите во друштвото за градежништво, трговија и услуги С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје, кои претходно беа во целосна сопственост на горенаведеното друштво Друштво за лизинг Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје.

С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје е трговско друштво кое се занимава со купување и продажба на сопствен недвижен имот. Тоа е иницијално основано на 16 декември 2014 година од страна на С – Лизинг ДОО Скопје, со специјална намена за комплетирање и продажба на станбени згради, заложени како обезбедување од страна на правно лице, кон кое Банката имаше нефункционално побарување.

1. ВОВЕД (продолжение)

а) Општи информации (продолжение)

Акциите на Банката се внесени на редовниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност, во подсегментот Пазар на акционерски друштва со посебни обврски за известување, а кодот под кој се тргуваат е следниот:

Шифра на хартија од вредност	ИСИН број
INB (обична акција)	MKINBA101012

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 19 април, 2019.

б) Основи за изготвување на консолидираните финансиски извештаи

Стандарди врз основа на кои се подготвени консолидираните финансиски извештаи

Овие консолидирани финансиски извештаи на Групата се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ" бр. („Службен весник на РМ" бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, ,24/11,166/12,70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/2014, 41/2014, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16 ,61/16, 64/18 и 120/18), Законот за банки („Службен весник на РМ" бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15,190/16 7/19), подзаконската регулатива пропишана од страна на Народна банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: „НБРСМ"), како и во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи (во понатамошниот текст „Методологија") („Службен весник на РМ" бр. 83/17) и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на РМ" бр. 83/17, и 149/18), кои се пропишани од страна на НБРСМ и се во примена од 1 јануари 2018 година заради стапување на сила на новиот Меѓународен стандард за финансиско известување МСФИ 9, кој го замени претходниот Меѓународен сметководствен стандард МСС 39 за мерење на финанските инструменти. Банката почна со примена на новиот МСФИ 9 стандард од 1 јануари 2018 година, пришто согласно новите критериуми кои ги бара стандардот за мерење на финансиските инструменти, направи преоценка на своето портфолио со 31 декември 2017 година и утврди разлика за дополнителна исправка на вредност во износ од 120.510 илјади МКД. Утврдената разлика е прикажана како корекција на почетната состојба на 1 јануари 2018 година во рамките на позицијата Задржана добивка/Акумулирана загуба во капиталот. Новите критериуми за класификација на активните билансни и вонбилансни ставки според степенот на ризичност се утврдени во Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија" бр. 149/18), која е со примена од 1 јули 2019 година. Банката изврши рана примена на овие нови критериуми, што се смета за прифатливо со оглед на горенаведените регулаторни барања. Врз основа на тоа, Банката изврши преоценка и ја утврди разликата со која се корегираше почетната состојба на 1 јануари 2018 година. Доколку Банката продолжеше да ја применува претходната Одлука за управување со кредитниот ризик, немаше да има влијание врз почетните салда и немаше да има значајно влијание врз исправката на вредноста за годината што завршува на 31 декември 2018.

Консолидираните финансиски извештаи се прикажани во македонски денари (МКД), која претставува функционалната и известувачка валута на Групата, и вредностите се заокружени до најблиската илјада (МКД 000) освен кога е поинаку наведено.При подготовката на консолидираните финансиски извештаи, финансиските извештаи на матичната банка и на нејзината подружница се консолидираат ставка по ставка, така што се собираат слични ставки на средства, обврски, капитал, приходи и расходи. Со цел да се прикажат финансиските информации за Групата како за еден единствен ентитет, се отстранува сметководствената вредност на вложувањето на матичната банка во подружницата и делот на матичната банка во капиталот на подружницата; се идентификуваат неконтролираните учества во нето-добивката или загубата на консолидираните подружници за периодот на известување, доколку постојат; и се идентификуваат неконтролираните учества во нето-средствата на консолидираните подружници, доколку постојат и тие се прикажуваат одделно од учеството на матичната банка. Притоа, салдата, трансакциите, приходите и расходите во рамки на Групата во целост се отстрануваат.

Стандарди кои се објавени, а сè уште не се во примена

На датумот кога овие консолидирани финансиски извештаи беа авторизирани за издавање од страна на Управниот одбор на Банката, не постојат објавени стандарди кои се уште не се во примена.

Презентација на консолидираните финансиски извештаи

Придружните консолидирани финансиски извештаи на Групата се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на РМ" бр. 83/17, и 149/18), кои во поединечни делови отстапуваат од начинот на презентација на одредени позиции во финансиските извештаи во согласност на барањата на Меѓународниот сметководствен стандард (МСС) 1 - Презентација на финансиските извештаи.
Раководството на Групата го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ и нивните толкувања врз консолидираните финансиски извештаи, како и барањата за форматот и содржината на одредени билансни шеми во согласност со Одлуката и вреднувањата на средствата, обврските, приходите и расходите во согласност со барањата на Методологијата.

Приложените консолидирани финансиски извештаи се подготвени во согласност со принципот на историска набавна вредност, освен за вреднувањето на вложувањата во финансиските средства расположливи за продажба кои се вреднуваат по објективна вредност, врз основа на претпоставката на принципот на континуитет.

Презентацијата на консолидираните финансиски извештаи во согласност со Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките, пропишана од страна на НБРСМ бара користење на најдобри можни проценки и разумни претпоставки од страна на раководството на Групата, кои имаат ефекти на презентираните вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие проценки и претпоставки се засновани на искуство од минатото и на други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за проценка на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Стварните резултати можат да се разликуваат од проценетите износи.
Презентираните консолидирани финансиски извештаи се искажани во илјади македонски денари. Денарот претставува функционална и известувачка валута на Групата за целите на известувањето до НБРСМ.

Употреба на проценки и претпоставки

Подготовката на консолидираните финансиски извештаи е во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките, кои се пропишани од страна на НБРСМ и бара користење на проценки и претпоставки кои имаат влијание на прикажаните средства и обврски, потенцијалните средства и обврски на денот на консолидираните финансиски извештаи и прикажаните износи на приходите и расходите за време на извештајниот период. Овие проценки се оценуваат на континуирана основа и се базираат на најдобрите познавања на раководството на тековните настани и активности, како и на претходните искуства.

Загуби поради оштетување од кредити и побарувања

Групата го разгледува портфолиото на кредити и побарувања за да го процени оштетувањето на месечна основа. При одредувањето дали една загуба од оштетување треба да се искаже во консолидираниот Биланс на успех, Групата расудува во однос на тоа дали постојат забележливи податоци кои навестуваат дека има мерливо намалување на проценетиот иден паричен тек од некое портфолио на кредити пред намалувањето да може да биде идентификувано со поединечен кредит во тоа портфолио. Овој доказ може да вклучува забележливи податоци кои навестуваат дека постои неповолна промена во плаќањето на заемопримачите во Групата, или во државните или локалните економски услови кои се однесуваат на неизвршувањата на обврските за активата во Групата. Раководството користи проценки кои се базираат на искуство на историски евидентираните загуби на активата изложена на кредитниот ризик и на објективни докази на оштетувања слични на оние во портфолиото кога се проектира идниот готовински тек. Методологијата и претпоставките кои се употребуваат за проценка на износот и времето на идните готовински текови се разгледуваат за ревидирање на редовна основа со цел да се намали било какво несовпаѓање помеѓу проценетите загуби и стварно настанатите загуби.

1. **ВОВЕД (продолжение)**

б) **Основи за изготвување на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)**

Употреба на проценки и претпоставки (продолжение)

Исправка на вредноста на преземени средства

Процесот за пресметување на загубата поради оштетување бара да се направат важни и комплексни претпоставки во однос на планираниот продажен период на преземените средства, нивните проценети нето продажни вредности и соодветната стапка на попуст, со цел да се намали вредноста на нето сегашната вредност на очекуваниот паричен тек на готовина од продажбата на одредени предмети на преземените недвижности.

Раководството на Групата очекува дека преземените средства ќе бидат продадени во разумна временска рамка, без загуби. Во спротивно, ќе бидат направени прилагодувања во идните периоди доколку пазарната активност посочи дека таквите прилагодувања не се соодветни.

Вонбилансна евиденција

Групата презема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции и акредитиви. Овие финансиски обврски се евидентираат во консолидираниот Биланс на состојба кога ќе можат да се повратат. Резервирање поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и превземени обврски е објавено во рамките на "оштетување на финансиски средства" во оваа Белешка, и е вклучено во консолидираниот Биланс на состојба како обврска.

Објективна вредност на финансиките инструменти

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови. Подетални информации за објективната вредност на финансиските инструменти се дадени во Белешка 5.

Проценките и претпоставките се разгледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој проценката е ревидирана ако истата има влијание само на тој период, или, пак, во периодот на проценка и во идните периоди, ако ревидираната проценка има влијание на двата периоди - тековниот и идниот период.

Информациите во однос на значајните области за кои постои неизвесност врз основа на проценка и критичните проценки во примената на сметководствените политики кои имаат најзначаен ефект на износите обелоденети во консолидираните финансиски извештаи се наведени во Белешка 1.г).

Консолидираните финансиските извештаи на Групата се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во Белешката 1 в) кон консолидираните финансиски извештаи.

в) **Значајни сметководствени политики**

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие консолидирани финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

Основни принципи за консолидација, изготвување и прикажување на консолидираните финансиски извештаи

Деловни комбинации – се евидентираат со примена на методот на купување на датумот на стекнување на контрола од Групата, при што износот при стекување се мери по објективна вредност од што прозилегува гудвилот. Трошоците поврзани директно со деловната комбинација се признаваат како расход во консолидираниот Биланс на успех.

Подружници – Подружницата не може да се исклучи од консолидација само поради тоа што вложувачот е друштво за заеднички вложувања, заеднички фонд, инвестициска банка или слично

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики**

Основни принципи за консолидација, изготвување и прикажување на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)

правно лице; или ако неговите деловни активности се различни од оние на останатите правни субјекти во групата.

Губење на контрола – во моментот на губење на контрола, Групата го депризнава средството/обврската, пришто настаната добивка или загуба се признава во добивката или загубата.

Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Консолидираниот Биланс на состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во Консолидираниот Биланс на успех во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Консолидираниот Биланс на Состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31.12.2018	31.12.2017
1 ЕУР	61,4950 Денари	61,4907 Денари
1 УСД	53,6887 Денари	51,2722 Денари
1 ЦХФ	54,7742 Денари	52,5472 Денари

Пребивање (нетирање)

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во консолидираниот биланс на состојба на нето основа во случаи кога нетирањето на признатите износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

Споредливи податоци

Каде што е неопходно, споредливите податоци се променети за да се усогласат со промените во презентацијата на тековната година. Вложувањето во Шпаркасе Лизинг ДОО е презентиран во позиција Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина").

Приходи и расходи по камати

Приходите и расходите по камати се признати во консолидираниот Биланс на успех за сите каматоносни финансиски средства и обврски со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Методот на ефективна каматна стапка е метод на мерење на финансиските средства и обврски според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите и расходите од камата во периодот на очекуваното доспевање на финансиските инструменти.

Ефективната каматна стапка е стапката со чијашто примена сегашната вредност на сите идни парични приливи се изедначува со сегашната вредност на сите идни парични одливи во текот на очекуваниот век на финансискиот инструмент. При пресметувањето на ефективната каматна стапка, Групата го проценува паричниот тек, земајќи ги во предвид сите договорни услови на финансискиот инструмент (на пример, однапред платени опции) освен идните кредитни загуби. Пресметката ги вклучува добиените или исплатени надоместоци помеѓу договорените страни, кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трансакционите трошоци и сите други премии или дисконти.

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики

Приходи и расходи по камати

Доколку, во текот на животниот век на финансискиот инструмент настанат значителни промени во договорните парични текови (освен исправката на вредноста), кои не предизвикуваат депризнавање на финансиското средство (на пр.: продолжување на договорниот период на наплата, промена на каматната стапка, и сл.), и за кои групата утврдила дека сè уште ги исполнуваат условите да се класифицираат и да се мерат по амортизирана набавна вредност Групата на датумот на измената ја утврдува новата сметководствена вредност на изменетото средство еднаква на сегашната вредност на идните очекувани изменети парични текови, дисконтирани со примена на првичната/оригиналната ефективна каматна стапка. Разликата помеѓу новата сметководствена вредност на изменетото средство и сметководствената вредност на средството пред да настане измена на договорните парични текови, се признава како добивка или загуба од измената во Билансот на успех во рамки на сметките за приходи за камата, како и на сметките за акумулирана амортизација во рамки на соодветната група сметки за финансиското побарување во Билансот на состојба.

Приходи од надомести и провизии

Приходите од провизии и надомести воглавно се состојат од финансиски услуги што ги извршува Групата вклучувајќи издавање на гаранции, отварање на акредитиви, платен промет во земјата и странство и други услуги.

Приходите од надоместоци и провизии се евидентираат врз основа на принципот на фактичност на настаните, кога услугата е обезбедена.

Приходи од дивиденди

Дивидендите се признаваат во Консолидираниот Биланс на успех кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата и кога приливот на економски користи е веројатен.

Нето приходи од тргување

Нето приходи од тргување претставуваат реализирани и нереализирани промени во објективната вредност при последователно мерење, добивка или загуба при отуѓување, дивиденди, приходи и расходи од камати на средствата и обврските за тргување и дериватите за тргување.

Нето приходите од тргување се мерат според промената на објективната вредност на финансиските средства и обврски за тргување која претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност, на датумот на Консолидираниот Биланс на состојба.

Нето приходи и расходи од курсни разлики

Нето приходите и расходите од курсни разлики претставуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од:

- порамнување на трансакции во странска валута на монетарни и немонетарни ставки во текот на целата финансиска година и
- курсирање на монетарни ставки деноминирани во странска валута на датумот на Конолидираниот Биланс на состојба.

Останати приходи од дејноста

Во оваа група на приходи спаѓаат:

- добивка од продажба на финансиски средства расположиви за продажба;
- приход од дивиденди од финансиски средства расположиви за продажба;
- добивка од отуѓување на недвижности и опрема и на нематеријални средства која претставува разлика помеѓу приливите од продажбата и нивната нето сметководствена вредност на денот на отуѓувањето;
- приходи од наплатени претходно отпишани кредити и побарувања;
- приходи од наеми од оперативен лизинг;

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики**

Останати приходи од дејноста

- приходи од минати години;
- нето ослободувања на посебната резерва за вонбилансната изложеност и на резервирањата по поединечен вид на резервирање (за пензиски и други користи на вработените, за потенцијалните обврски на судски спорови и други резервирања) и
- други приходи.

Приходот се признава и се мери согласно соодветниот стандард за одредено средство, врз чија основа е остварен приходот.

Загуби поради оштетување / Исправка на вредноста на финансиските средства

Загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и надоместливата вредност на финансиските средства, како сегашна вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со првобитната ефективна каматна стапка на финансиските средства:

- кредити на и побарувања од банки и од други комитенти;
- финансиски средства кои се чуваат до достасување и
- финансиски средства расположливи за продажба.

Загуба поради оштетување се признава во моментот кога постои доказ дека сметководствената вредност е поголема од проценетиот надоместлив износ и се признава во консолидираниот Биланс на успех како исправка на вредноста (загуба поради оштетување) на финансиските средства, на нето основа.

Кога причините за исправката на вредноста (загубата поради оштетување) ќе исчезнат, треба да се анулира претходно признаената исправка на вредност преку консолидираниот Биланс на успех во позиција „Исправка на вредноста (загуби поради оштетување) на финансиските средства, на нето основа". Последователни ослободувања на исправката на вредност се признава само за финансиски средства што се евидентирани по амортизирана набавна вредност и за должничките инструменти расположливи за продажба.

Последователни ослободувања на исправката на вредност не се признаваат за финансиски средства кои се мерат по набавна вредност и за сопственички инструменти класифицирани како расположливи за продажба.

Исправката на вредност (загуби поради оштетување) се мери и признава:

- на поединечна основа, за финансиските средства кои се поединечно значајни ставки/изложености;
- на групна основа, за група на слични финансиски средства за кои поединечна исправка на вредноста не може да се определи или не е определена.

Загуби поради оштетување на нефинансиски средства

Загуба поради оштетување на нефинансиски средства претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и надоместливиот износ на:

- недвижности и опрема;
- нематеријални средства;
- преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања;
- нетековни средства кои се чуваат за продажба и група на отуѓување и
- останати средства.

Групата проценува, на секој датум на Консолидираниот Биланс на состојба, дали постои некој објективен доказ дека нефинансиското средство или група на нефинансиски средства се оштетени.

Загуба поради оштетување се признава во моментот кога постои доказ дека сметководствената вредност е поголема од проценетиот надоместлив износ на нефинансиските средства и се

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики**

Загуби поради оштетување на нефинансиски средства

признава во консолидираниот Биланс на успех како загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа.

Кога причините за загубата поради оштетување ќе исчезнат, треба да се анулира претходно признаената загуба преку Консолидираниот Биланс на успех на позиција загуби поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа, но најмногу до износот на претходно признаените загуби поради оштетување. Последователни ослободувања на загубата поради оштетување не се признаваат за преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања.

Трошоци за вработени

Трошоците за вработени се состојат од:

- краткорочни користи за вработените (плати, задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување, персонален данок, краткорочни платени отсуства, бонуси и др.);
- долгорочни користи за вработените (јубилејни награди, користи при пензионирање и др.) и
- придонеси кон планови за дефинирани придонеси (уплати на придонеси во посебен фонд).

Краткорочните користи се признаваат во моментот на настанување кога соодветната услуга ќе се добие. Краткорочните користи се мерат по недисконтиран износ кој се очекува да биде платен врз основа на работен однос и се признаваат во консолидираниот Биланс на успех како расход.

Долгорочните користи се мерат според сегашната вредност на обврската за дефинираните користи на датумот на консолидираниот Биланс на состојба, намален за објективната вредност на средствата на планот на датумот на консолидираниот Биланс на состојба од кои обврските треба да се подмират директно. Секоја актуарска добивка или загуба се признава во консолидираниот Биланс на успех во периодот во кој настанале.

Амортизација на нематеријални средства

Амортизацијата на нематеријалните средства се распределува врз систематска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба. Групата проценува дали корисниот век на употреба на нематеријалното средство е конечен или бесконечен и доколку е конечен, должината на употреба го претставува неговиот корисен век на употреба.

Пресметката на амортизацијата започнува кога средството станало расположливо за употреба и престанува кога средството е класифицирано како чувано за продажба или се депризнава. Амортизацијата продолжува да се пресметува за нематеријалните средства кои се ставени надвор од употреба. Групата ги амортизира сите нематеријални средства пооделно, групирајќи ги во амортизациски групи оние средства кои имаат ист корисен век на употреба и ист метод на амортизација.

Стапките на амортизација се одредени така да вредноста на нематеријалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на нивната корисност.

Амортизацијата се пресметува според праволиниска метода и трошокот за амортизацијата за секој период се признава како расход во Консолидираниот Биланс на успех во позицијата „Амортизација".Проценетиот корисен век на нематеријалните средства е од 4-5 години.

Периодот за пресметка на амортизација (остатокот на вредноста и корисниот век на употреба на средството) и методот за амортизација се проверува на крајот од секоја финансиска година и доколку се утврди промена истата треба да се евидентира како промена на сметководствена проценка, перспективно во тековниот и во идните периоди.

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Амортизација на материјални средства

Амортизацијата на материјалните средства се распределува врз систематска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба. Групата проценува дали корисниот век на употреба на нематеријалното средство е конечен или бесконечен и доколку е конечен, должината на употреба го претставува неговиот корисен век на употреба. Пресметката на амортизација започнува кога средството станало расположливо за употреба и престанува кога средството е класифицирано како чувано за продажба или се депризнава. Амортизацијата продолжува да се пресметува за материјалните средства кои се ставени надвор од употреба. Групата ги амортизира сите материјални средства пооделно, групирајќи ги во амортизациски групи оние средства кои имаат ист корисен век на употреба и ист метод на амортизација.

Земјиштето има неограничен век на употреба и не се амортизира. Уметничките дела не се амортизираат.

Стапките на амортизација се одредени така што вредноста на материјалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на нивната корисност.

Амортизацијата се пресметува според праволиниски метод и трошокот за амортизацијата за секој период се признава како расход во Консолидираниот Биланс на успех во позицијата „Амортизација". Проценетиот корисен век на материјалните средства е како што следи:

- Градежни објекти: 20-40 години
- Транспортни средства: 5-10 години
- Мебел и останата опрема: 4-10 години

Периодот за пресметка на амортизација (остатокот на вредноста и корисниот век на употреба) и методот за амортизација се проверува на крајот од секоја финансиска година и доколку се утврди промена истата треба да се евидентира како промена на сметководствена проценка, перспективно во тековниот и во идните периоди.

Останати расходи од дејноста

Во групата на останати расходи од дејноста спаѓаат: административни трошоци, загуба од продажба на финансиски средства расположливи за продажба, загуба од отуѓувањето на недвижности и опрема, загуба од отуѓување на нематеријални средства, расходите за посебна резерва и за резервирања на нето основа и останати трошоци кои не можат да се категоризираат во специфична позиција.

Останати расходи од дејноста се признаваат врз основа на принципот на директна поврзаност со приходите односно кога постои спротивставување на трошоците со приходите.

Останати расходи од дејноста се признаваат и евидентираат врз основа на стварно настанати трошоци искажани по веродостојни сметководствени документи (фактури, договори, пресметки).

Финансиски средства

Групата во согласност со примената на новата Методологија за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиски извештаи, почнувајќи од 01 јануари 2018 година ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност, финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка и финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех. Групата ги класифицира своите вложувања во моментот на иницијалното признавање, а врз основа на деловниот модел на групата за управување со финансиските средства и карактеристиките на договорните парични текови на финансиското средство.

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Финансиски средства (продолжение)

Финансиските средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност

Во оваа категорија се класифицираат средства кои Групата ги управува со цел наплата на договорните парични текови и согласно со договорните услови на средството, исполенет е условот на „единствено отплати на главница и камата" - СППИ. Кредитното портфолио на Групата ги исполнува критериумите за мерење по амортизирана наб авна вредност. Кредитите и побарувањата почетно се мерат по нивната објективна вредност, зголемена за трансакциските трошоци коишто се директно поврзани со стекнувањето или издавањето на финансиското средство Кредитите и побарувањата почетно се евидентираат по нивната набавна вредност единствено кога станува странка на договорните одредби на инструментот. После почетното признавање, кредитите и побарувањата се евидентираат по нивната амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Добивката или загубата од последователното мерење се признава во нето добивката или загубата само кога средствата се оштетени или се депризнаени, како и преку процесот на амортизација.
Тука спаѓаат и паричните средства, побарувањата од купувачи, побарувања за наем, побарувањата за провизии и надоместоци и сите други финансиски средства коишто претставуваат изложеност на кредитен ризик согласно со Одлуката за управување со кредитниот ризик, а за кои условот на СППИ е неприменлив. За овие средства не е потребно исполнување на условот на СППИ.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

Групата ги класифицира финансиските средства кои ги управува со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба заради управување со ликвидноста, одржување на одреден каматен принос, заради усогласување на рочноста (траењето) на финансиските средства со рочноста (траењето) на финансиските обврски коишто се извор на тие финансиски средства и слично, и согласно со договорните услови на средството, исполенет е условот на „единствено отплати на главница и камата" - СППИ.
Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата – датумот на кој што банката има обврска да го купи или продаде средството.
Последователно, по иницијалното признавање, финансиските средства расположливи за продажба се евидентираат според нивната објективна вредност без намалување за трансакциските трошоци кои можат да настанат при продажба или отуѓување.
Добивките и загубите кои се јавуваат од промени во објективната вредност се признаваат директно во капиталот, се до моментот на престанок на признавањето или во случај на нивно оштетување, при што акумулираните добивки или загуби, претходно признаени во капиталот, се признаваат во тековните добивки или загуби. Сепак, каматата пресметана користејќи го методот на ефективна каматна стапка, позитивните и негативните курсни разлики на монетарните средства класифицирани како расположливи за продажба, како и дивидендите се признаваат во консолидираниот Биланс на успех за тековниот период.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех

Групата за да класифицира средства во оваа категорија, потребно е да ги управува овие финансиски средства преку активно и фреквентно тргување со цел остварување на добивка од промените во објективната вредност на средствата, реализација на нивната пазарна/објективна вредност и одлуките при управувањето ги носи врз основа на нивната пазарна/објективна вредност. Тука спаѓаат средства за тргување, Дериватни средства чувани за управување со ризик Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање. Групата не располага со портфолио од овој тип на класификација.

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Финансиски средства (продолжение)

За претходната 2017 година, Банката ги класифицираше своите финансиски средства во согласност со стандардот МСС 39 во следните категории: кредити и побарувања, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства кои се чуваат до достасување.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар, одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето. Потрфолиото се состои од кредити дадени на клиенти.

Кредитите иницијално се признаваат кога готовината се авансира на позајмувачите. Кредитите на и побарувањата почетно се евидентираат по нивната набавна вредност. Трансакциските трошоци коишто се директно поврзани со стекнување или издавање, се вклучуваат во почетното мерење на побарувањата врз основа на кредити.

После почетното признавање, кредитите и побарувањата се евидентираат по нивната амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Добивката или загубата од последователното мерење се признава во нето добивката или загубата само кога средствата се оштетени или се депризнаени, како и преку процесот на амортизација.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите. Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата – датумот на кој што банката има обврска да го купи или продаде средството. Сите финансиски средства кои не се признаваат според нивната објективна вредност преку добивки/загуби, иницијално се признаваат според нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакцијата. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови или кога Банката ги пренела сите значајни ризици и користи од сопственоста врз нив.

Последователно, по иницијалното признавање, финансиските средства расположливи за продажба се евидентираат според нивната објективна вредност.

Добивките и загубите кои се јавуваат од промени во објективната вредност на финансиски средства расположливи за продажба се признаваат директно во капиталот, се до моментот на престанок на признавањето или во случај на нивно оштетување, при што акумулираните добивки или загуби, претходно признаени во капиталот, се признаваат во тековните добивки или загуби. Сепак, каматата пресметана користејќи го методот на ефективна каматна стапка, како и позитивните и негативните курсни разлики на монетарните средства класифицирани како расположливи за продажба се признават во единечниот Биланс на успех. Дивидендите на хартиите од вредност расположливи за продажба се признаваат во единечниот Биланс на успех во периодот кога ќе се обезбеди правото за примање на исплатата.

Финансиски средства кои се чуваат до достасување

Финансиските средства кои се чуваат до достасување се не-деривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на достасување за наплата и за кои Раководството на Банката има позитивна намера и способност да ги чува до нивното достасување. Доколку Банката продаде значаен износ финансиските средства кои се чуваат до достасување пред нивното достасување, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба. Набавките и продажбите на финансиските средства расположливи за продажба и оние кои се чуваат до достасување се евидентираат на датумот на трансакцијата – датумот на кој што Банката има обврска да го купи или продаде средството. Квантитативни информации за направената класификација на финасниските инструменти на Групата за тековната и претходната година по категории е дадена во белешка 1.

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Финансиски средства (продолжение)

Оштетување на финансиски средства

Групата на редовна основа проценува и признава исправка на вредноста/оштетување за очекуваните кредитни загуби на финансиските средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност и на должничките финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка. Истотака, Групата проценува и признава очекуваните кредитни загуби и за вонбилансната кредитна изложеност и за побарувањата врз основа на договорите за наем, побарувањата од купувачи и останати побарувања коишто се дел од изложеноста на кредитниот ризик, дефинирана во Одлуката за управување со кредитниот ризик.
Утврдувањето на износот на очекувани загуби се темели врз следните основни принципи: мерење и признавање на очекуваните кредитни загуби за целиот животен век на финансиското средство и/или за вон-биланската кредитна изложеност, треба да ги рефлектира/претставува очекувањата за кредитниот квалитет, влошувања и подобрувања, во текот на целиот животен век на средството, да реагира на информациите за промените на кредитниот квалитет на финансиското средство и/или за вон-биланската кредитна изложеност, така што во случај на информација за очекувано позначајно влошување на кредитниот квалитет, ќе се пренесе во полоша категорија на ризик.

Финансиски средства со низок кредитен ризик (Група 1) се оние средства коишто ги исполнуваат следните критериуми:

- имаат низок ризик од неисполнување
- оценето е дека должникот, краткорочно, има капацитет за исполнување на обврските
- очекувањата/согледувањата на банката се дека долгорочно, негативните промени во економските и деловните услови би можеле, но не значително да ја намалат способноста на должникот да ги исполнува своите обврски.

Во Групата 2 се класификуваат оние финансиски средства кои имаат значително влошување на кредитниот ризик по првичното признавање, но сè уште нема објективни докази за настанување на загуба/оштетување.

Во Групата 3 се класификуваат оние финансиски средства за кои има еден или повеќе објективни докази дека настанало оштетување. Објективни докази дека настанало оштетување се:

- значајни финансиски потешкотии на кредитокорисникот или издавачот на должнички финансиски инструмент;
- непочитување на договорот, како на пр. значително доцнење во плаќањата или неплаќање;
- доверителите на кредитокорисникот му имаат одобрено одредени олеснувања, поради неговата влошена финансиска состојба;
- постои можност дека над кредитокорисникот ќе започне постапка за стечај или друг вид финансиска реорганизација;
- непостоење (исчезнување) на активен пазар за финансиското средство, поради финансиски потешкотии на издавачот;
- купување или издавање финансиско средство, по значителен дисконт поради настанатите кредитни загуби.

Групата врши проценка на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна основа за поединечно значајни финансиски средства, како и поединечно или збирно за финансиски средства што не се поединечно значајни. Доколку Групата утврди дека не постои објективен доказ за оштетување на поединечно проценето финансиско средство, било значајно или не, таа го вклучува средството во група на финансиски средства со слични карактеристики на кредитен ризик и врши збирна проценка на оштетувањето.

Загубата од исправката на вредност на активните билансни побарувања го претставува износот утврден како разлика помеѓу сметководствената вредност на финансиските средства и сегашната вредност на очекуваните идни парични текови.

Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на првобитната ефективна каматна стапка утврдена врз основа на договорот.

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Финансиски средства (продолжение)

Износот на посебната резерва за активните вонбилансни позиции на поединечна основа е еднаков на сегашната вредност на очекуваните идни парични текови врз основа на плаќања на Групата по преземените потенцијални обврски и наплати од клиентот, дисконтирани со тековна пазарна цена на безризични хартии од вредност издадени во иста валута и со ист рок на достасување како валутата и рокот на достасување на очекуваното плаќање или наплата, односно доколку не постои таква цена се зема тековната пазарна цена на безризични хартии од вредност со најблиска рочност до рочноста на очекуваното плаќање.

Доколку кредитот или средството кое се чува до достасување има променлива каматна стапка, стапката за мерење на било која загуба од оштетување е ефективната каматна стапка утврдена според договорот, важечка на денот на утврдување на сегашната вредност на очекуваните парични текови.

Пресметката на сегашната вредност на очекуваните идни парични текови на финансиското средство кое е обезбедено со средство земено како обезбедување (колатерал), ги искажува паричните текови кои можат да се јават од реализација на обезбедувањето, намалени за трошоците за стекнување и продажба на обезбедувањето, само доколку се исполнети условите од Одлуката за управување со кредитниот ризик, а се однесуваат на обезбедувањето.

За целите на групна проценка на исправката на вредност, финансиските средства се групираат врз основа на слични карактеристики за кредитен ризик (т.е врз основа на постапката за групирање на финансиските средства на Групата, земајќи ги во предвид типот на средствата, индустриската и географската локација, типот на обезбедувањето, статусот на пречекорена достасаност и други релевантни фактори). Тие карактеристики се релевантни за проценката на идните парични текови за групите од таков вид на средства коишто се проценуваат, така што тие се показатели за способноста на должниците да ги платат сите износи кои се должат, согласно условите од договорот

Реструктуирање на побарување

Реструктуирање на побарување значи воспоставување кредитна изложеност од страна на Групата за замена на едно или повеќе постоечки побарувања или промена на постоечката кредитна изложеност, при што се извршени измени на договорните услови коишто се резултат на влошената финансиска состојба на клиентот, што меѓу другото вклучува:

- Продолжување на рокот на достасување;
- Намалување на каматната стапка;
- Намалување на висината на побарувањето (главница и/или достасана камата и провизија) преку отпис;
- Капитализација на камата;
- Консолидација на повеќе побарувања во едно побарување со менување на договорните услови или
- Други слични активности.

Капитализација на камата преставува припишување или конверзија на побарување врз основа на камата во побарување врз основа на главница.

При реструктуирање на побарување, Групата е должна да ги почитува критериумите за класификација на кредитната изложеност настаната како резултат на реструктуирањето.

Нето ефектот од реструктуирањето на побарувањето не смее да доведе до зголемување на финансискиот резултат на Групата, освен во случаи на намалување на кредитната изложеност како резултат на наплата. Во период од шест месеци по извршеното реструктуирање Групата не смее да евидентира приход врз основа на ослободување исправка на вредноста/посебна резерва, којшто не е резултат на наплата на кредитната изложеност.

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Финансиски средства (продолжение)

По исклучок, Групата може да одреди подобра категорија на ризик и/или да пресмета понизок износ на исправка на вредноста/посебна резерва, само доколку кредитната изложеност настаната како резултат на реструктуирањето е обезбедена со првокласен инструмент за обезбедување.

Групата може да врши капитализација на камата само доколку таа е дел од реструктуирањето на побарувањето.

Групата е должна при секое реструктуирање на побарување да изврши анализа на причините поради кои се врши реструктуирањето.

Отпис на побарувања

Во случај на ненаплатливост на кредитот, истиот се отпишува наспроти соодветното резервирање поради оштетување. Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата.

Групата може да врши делумен или целосен отпис на побарувањата при што отпишаното побарување се пренесува на посебна вонбилансна сметка и за него Групата води посебна евиденција во период од најмалку десет години.

Групата е должна да врши отпис на кредитната изложеност доколку се поминати две години од датумот кога Групата била должна да врши исправка на вредноста, односно да издвојува посебна резерва од 100%.

Последователните надоместувања на претходно отпишаните износи го намалуваат износот на резервирањето поради оштетување на кредитите, во корист на тековните добивки. Доколку, последователно, износот на загубата од оштетување се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случува по признавањето на оштетувањето (како што е подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признатата загуба од оштетување се намалува преку корекција на сметката на резервирањето. Износот на намалувањето се признава во корист на тековните добивки.

За вложувањата во сопственички инструменти исправка на вредноста не се пресметува.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на билансирањето, Групата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под негова набавна вредност претставува објективен доказ при утврдување на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба – измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во консолидираниот биланс на успех. Доколку во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се намалува преку консолидираниот биланс на успех.

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Нематеријални средства

Почетно нематеријалните средства кои се стекнати од Групата, се искажани според набавната вредност, а последователно се мерат по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и за акумулирани загуби поради оштетување.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Групата кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Сите други издатоци се признаваат во консолидираниот Биланс на успех во моментот на настанување. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од четири години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниски метод во текот на период од четири години.

Недвижности и опрема

Недвижностите се состојат од земјиште и градежни објекти. Недвижностите и опремата се евидентирани по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и за акумулирани загуби поради оштетување. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Последователните издатоци се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Групата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во консолидираниот Биланс на успех во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Истите се вклучуваат во консолидираниот Биланс на успех.

Оштетување на нефинансиски средства

Раководството на Групата на редовна основа ја проверува сметководствената вредност на нетековните и нематеријалните средства. Доколку постојат индикации дека таквите средства се оштетени, надоместувачката вредност на средствата се пресметува со цел да се утврди оштетувањето. Кога евидентираниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Во категоријата преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања влегуваат земјиште, згради, опрема и други вредности кои се добиени во замена за наплата на ненаплатени побарувања.

Преземените средства се признаваат во моментот на стекнување на правна основа за запишување на сопственоста, односно кога се исполнети следниве критериуми: кредитот или друго побарување законски да се смета дека е подмирено во моментот на преземањето на средството ставено како обезбедување за тој кредит или за друго побарување, со што критериумите за депризнавање на кредитот/побарувањето се исполнети; сите права и ризици кои произлегуваат од преземеното средство се пренесени на Групата; преземеното средство ќе создаде идни економски користи кои ќе претставуваат прилив за Групата и може веродостојно да се измери неговата набавна вредност.

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжение)

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања првично се признаваат по почетна сметководствена вредност, односно по пониската вредност од: набавната вредност (сметководствената вредност) на кредитот или побарувањето пред исправката на вредност на денот на преземањето на средството, односно вредноста наведена во актот донесен од страна на надлежен орган од кој произлегува правната основа за стекнување на сопственост и проценетата објективна вредност намалена за очекуваните трошоци за продажба (нотарски трошоци, даноци и сл.) кои ќе паднат на товар на Групата.

На датумот на преземање, Групата е должна да обезбеди процена на пазарната вредност на преземеното средство којашто е важечка на датумот на преземање на средството и во консолидираниот Биланс на состојба да прикаже оштетување од најмалку 20% од почетната сметководствена вредност на преземеното средство.

Доколку износот на затворената исправка на вредноста/посебна резерва е поголем од оштетувањето кое е искнижено на датумот на преземањето, Групата оваа разлика треба да ја признае како ревалоризациона резерва, која претставува дел од дополнителниот капитал на Групата.

Доколку соодветното побарување подмирено со преземање на хартии од вредност и удели било претходно оштетено, исправката на вредност (загубата поради оштетување) треба да се ослободи низ консолидираниот Биланс на успех.

Делот од побарувањето кој што не е наплатен со преземање на средство, Групата може да го отпише.

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања (со исклучок на преземените хартии од вредност и удели) последователно се мерат по пониската вредност од сметководствената вредност и проценетата вредност намалена за трошоците за продажба. Најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Групата е должна да обезбеди проценка на вредноста на преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и во консолидираниот Биланс на успех да прикаже загуба за оштетување на средствата еднаква најмалку на поголемиот износ од: 1) негативната разлика помеѓу проценетата вредност и нето вредноста на преземеното средство и 2) 20% од нето вредноста на преземеното средство.

Во периодот помеѓу две процени на пазарната вредност на преземеното средство, Групата ќе признае во консолидираниот Биланс на успех дополнителен износ на загуба за оштетување еднаков на негативната разлика помеѓу нето вредноста и износот на објавената намалена продажна цена на преземеното средство.

Доколку Групата не успее да ги продаде средствата кои се преземени до датумот на влегување во сила на "Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања" должна е до 1 јануари 2017 година, односно 2018 година да ја сведе нето вредноста на нула, а за средствата преземени по датумот на влегување во сила на оваа Одлука, доколку во рок од 5 години по датумот на преземањето не успее да ги продаде, должна е на крајот на петтата година да ја сведе нето вредноста на нула.

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и износот на оштетување се депризнаваат при продажба, кога трајно ќе се повлечат од употреба или во случај на пренамена во основни средства. Реализираниот вишок над сметководствената вредност при проджбата се признава како приход во консолидираниот Биланс на успех во позицијата Останати приходи од дејноста, а реализираната помала вредност од сметководствената вредност при продажба се признава како расход во консолидираниот Биланс на успех во позицијата Останати расходи од дејноста.

Групата ќе ја депризнае ревалоризациската резерва за преземеното средство, со ослободување на исправката на вредност на останатите нефинансиски средства преку консолидираниот Биланс на успех, како и во случај на исклучување на ревалоризациската резерва од дополнителниот капитал на Групата само за износот на добивката по одаточување по Одлука на Собранието на Групата за прераспоредување во резервите или во задржаната нераспоредена добивка.

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Парични средства и еквиваленти

За потребите на консолидираниот Извештај за паричните текови, паричните средства и еквиваленти вклучуваат сметки со достасаност помала од 3 месеци од датумот на набавка, вклучувајќи готовина и салда во Народна Банка на Република Северна Македонија.

За целите на изготвување на извештајот за паричен тек од паричните средства и парични еквиваленти се исклучува задолжителната резерва во девизи и ограничените депозити.

Нетековни средства кои се чуваат за продажба

Нетековни средства кои се чуваат за продажба се состојат од средства чија сметководствена вредност ќе се надомести преку продажба, а не преку континуирана употреба во нормалниот тек на работењето. Средствата се расположливи за моментална продажба и нивната продажба е високо веројатна.

Групата го мери нетековното средство класифицирано како чувано за продажба според вредноста пониска од неговата сметководствена вредност и од објективната вредност намалена за очекуваните трошоци за продажба, кои ќе паднат на товар на Групата. Групата не врши амортизација на нетековните средства кои се чуваат за продажба, сè додека средствата се класифицирани во оваа позиција. Групата ќе признае загуба поради обезвреднување во консолидираниот биланс на успех за секое последователно намалување на вредноста на средството до објективната вредност намалена за трошоците за продажбата. Добивката за последователно зголемување на објективната вредност, намалена за трошоците за продажбата (ослободувањето на загубите поради обезвреднување), треба да биде признаена најмногу до износот на кумулативните претходно признаени загуби поради обезвреднување.

Придружени друштва

Придружено друштво е правно лице во кое Банката остварува учество во донесувањето на и управувањето со финансиските и деловните политики и одлуки на другото правно лице, меѓутоа не го контролира тоа правно лице. Учество претставува директно или индиректно поседување на најмалку 20% од вкупниот број на акции или удели или правата на глас на други правни лица, освен ако се покаже дека таквата способност не претставува значително влијание.

Вложувањето во придружено друштво во овие консолидирани финансиски извештаи се евидентира со примена на „методот на главнина", односно почетно се евидентира во билансот на состојба по набавна вредност, коригирана за разликата помеѓу набавната вредност на вложувањето и учеството на банката во објективната вредност на нето-средствата на придруженото друштво. При последователното мерење, вложувањето во придруженото друштво се намалува или зголемува за учеството на Банката во нераспределната добивка или загуба на придруженото друштво, со што се коригира сметководствената вредност на вложувањето во билансот на состојба на Групата.

Вложувањата во придружено друштво претставуваат капитална инвестиција во друштвото ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје, Република Северна Македонија со 49% право на глас и право на распределба на добивката. Капиталната инвестиција во придружното друштво е извршена во декември 2016 година.

Останати средства

Оваа група на средства ја сочинуваат: побарувања од купувачи, однапред платени трошоци, побарувања од вработените, побарувања за дадени аванси, средства за други намени, побарувања по работи во име и за сметка на други, побарувања по основ на провизии и надоместоци и други побарувања кои не се прикажани во некоја друга позиција од средствата на консолидираниот Биланс на состојба. Краткорочните побарувања без наведена каматна стапка вообичаено се мерат според првобитниот фактурен износ, освен доколку ефектот на инпутирање на каматата би бил значаен.

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Останати средства (продолжение)

Средства кои се стекнати без купување, треба да се признаат според нивната објективна вредност, освен доколку трансакцијата е без комерцијална основа или објективната вредност на средството (добиено или дадено) не може веродостојно да се измери. Во тој случај, средствата се признаваат според нивната набавна вредност.

Последователно, средството се мери според пониската вредност од неговата сметководствена вредност и нето-вредноста на реализацијата. Нето вредноста на реализацијата е еднаква на проценетата продажна цена намалена за проценетите трошоци за завршување, поправки и проценетите трошоци неопходни да се оствари продажбата.

Однапред платените трошоци за идни периоди се искажуваат како активни временски разграничувања, а се пресметуваат како трошоци на периодот за кој се однесуваат врз основа на соодветен сметководствен документ. Такви трошоци се: платени премии за осигурување, платени закупнини, претплати за списанија и службени гласила и слично.

Приходите кои се однесуваат на тековниот пресметковен период кои достасуваат за наплата во иден период, се искажуваат како активни временски разграничувања. Такви приходи се недостасани пресметани приходи, освен недостасани приходи од камата. Во иден период кога овие активни временски разграничувања ќе доспеат, се пренесуваат на сметката побарувања.

Резервирања

Резервирањата се признаваат кога Групата има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

Надоместоци за вработените

Групата плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски Фонд и задолжителните приватни пензиски фондови. Не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови.

Освен тоа, сите работодавци во Република Северна Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со закон и моментално изнесува две просечни плати исплатени во Република Северна Македонија. Групата пресметува резервирање за пензионирање за да ги алоцира трошоците во периодите во кој припаѓаат. Во согласност со МСС 19 овие користи се определени како дениниранi користи за вработените и нивната сметководствената вредност на обврските произлезени од користи за вработените се пресметуваат на крајот на известувачкиот период. Износот на овие обврски на крајот на известувачкиот период ја претставува дисконтирата вредност на идните плаќања. Други долгорочни користи за вработени вклучуваат и јубилејни награди.

Групата не оперира со пензиски планови или планови за други надоместоци при пензионирање, така што нема обврски за пензии. Групата не е обврзана да обезбеди дополнителни надоместоци за тековните или претходните вработени.

Данок на добивка

Трошокот за данок од добивка претставува збир на тековниот и одложениот данок од добивка. Тековниот данок од добивка се пресметува и плаќа во согласност со Македонскиот Закон за данок од добивка, согласно кој Групата пресмета данок на добивка за 2016 година на бруто добивката утврдена како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи утврдени согласно прописите за сметководство и сметководствените стандарди зголемена за непризнатите расходи за даночни цели утврдени со Законот. Стапката на данок од добивка изнесува 10% (2015: 10%).

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Финансиските обврски се класифицирани како депозити на банки, финансиски институции и комитенти, обврски по основ на кредити, останати обврски, субординирани обврски и издадени хартии од вредност.

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност претставуваат главен извор за финансирање на активностите на Групата.

Групата ги класифицира капиталните инструменти како финансиски обврски или како инструменти на капиталот во согласност со суштината на договорните услови на инструментот. Групата почетно ги признава депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност на датумот кога настанале. Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност почетно се мерат според нивната набавна вредност зголемена за трансакциските трошоци, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Амортизираната набавна вредност на финансиската обврска е износот според кој финансиската обврска е мерена при почетното признавање, намалена за отплатите на главницата, намалена или зголемена за акумулираната амортизација на секоја разлика помеѓу почетниот износ и износот во моментот на достасување.

Останати обврски

Во групата останати обврски спаѓаат: денарски и девизни обврски за провизии, обврски за бруто плати и други обврски кон вработените, обврски за дивиденди, обврски кон добавувачи, обврски по дадени инструменти за плаќање, обврски по работи во име и за сметка на други, примени аванси, пресметани недостасани обврски, одложени приходи и други обврски кои не се прикажани во некоја друга позиција од пасивата на консолидираниот Биланс на состојба.

Останатите обврски се евидентираат по номинална вредност врз основа на соодветен сметководствен документ (фактура, договор, пресметка) согласно прописите и одлуките на Групата.

Приливи на средства кои не се признаваат како приходи во тековниот период, се одложуваат за иден период, и се евидентираат како пасивни временски разграничувања. Кога приходите ќе се заработат тогаш пасивните временски разграничувања се задолжуваат, а се одобруваат приходите. Трошоците за кои со сигурност може да се утврди дека се однесуваат за тековниот пресметковен период, а претставуваат обврска во иден период, се евидентираат на пасивни временски разграничувања. Со доспевањето на обврските се врши укинување на пасивните временски разграничувања и се искажуваат обврски.

Депризнавање на финансиските обврски

Групата ги депризнава финансиските обврски единствено кога нејзините обврски се извршени, откажани или застарени.

Позајмици

Позајмиците иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) намалени за направените трошоци на трансакцијата. Позајмиците се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност.

1. **ВОВЕД (продолжение)**

в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Капитал, резерви и плаќања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции (запишан и уплатен капитал).

(б) Премија од акции

Премија од акции е разликата помеѓу номиналната вредност и продажната цена на акцијата.

(в) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување, нето од данокот, на приливите.

(г) Сопствени акции

Кога Групата откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(д) Резерви

Резервите, кои се состојат од законски резерви, издвоени во согласност со локалната законска регулатива. Банката е обврзана секоја година да издвојува задолжителен резервен фонд како процент од остварената нето добивка, кој не може да биде помал од 5% од нето добивката за годината, се додека износот на резервите на Банката не достигнат износ од една десетина од основната главнина. Ако така создадената резерва се намали, мора да се дополни на ист начин.

Додека резервата не го надмине определениот најмал износ, истата може да се употребува само за покривање на загубите. Кога резервата ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби, со одлука на собранието, вишокот може да се употреби за дополнување на дивидендата, ако таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ пропишан со закон, со договорот за Банката, односно со статутот. Она што во резервата е внесено врз основа на доплата на акционерите, не може да се употреби за дополнување на дивидендата.

Ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднување

Овие резерви ги сочинува нето кумулативната промена во објективната вредност на средствата, чиишто промени во објективната вредност се признаваат директно во капиталот.

Во ревалоризациската резерва за средствата расположливи за продажба се евидентираат добивките и загубите од промените во објективната вредност на финансиските инструменти расположливи за продажба (освен за добивките и загубите од курсните разлики, кои се признаваат во билансот на успех). Кога намалувањето на вредноста на финансиското средство расположливо за продажба се признава директно во ревалоризациската резерва и кога постои објективен доказ дека средството е оштетено, кумулативната загуба треба да се тргне од капиталот и резервите и да се признае во билансот на успех.

(ѓ) Нераспределени добивки

Нераспределните добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

(е) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Друштвото. Дивидендите за годината што би биле објавени по датумот на билансирање се обелоденуваат во Белешката за последователни настани (1е).

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Доверителски активности

Групата вообичаено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање на средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства и приходот кој резултира од нив не се вклучени во овие консолидирани финансиски извештаи, поради тоа што тие не се средства на Групата.

Вонбилансни потенцијални и превземени обврски

Групата презема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции и акредитиви. Овие финансиски обврски се евидентираат во консолидираниот Биланс на состојба кога ќе можат да се повратат. Резервирање поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и превземени обврски е објавено во рамките на "оштетување на финансиски средства" во оваа Белешка, и е вклучено во консолидираниот биланс на состојба како обврска.

г) **Промена на сметководствените политики, сметководствените проценки и корекција на грешки**

Во текот на 2018 година, Групата направи промена и усогласување со новите прописи донесени од страна на НБРСМ, а заради примена на новиот МСФИ 9 стандард. Имено, се усвои нова Класификација на финансиските инструменти во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи („Службен весник на РСМ" бр. 83/17), како и се усвои нова методологија за исправка на вредност во согласност со Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија" бр. 149/18).

д) **Усогласеност со законската регулатива**

Групата е усогласена со законската регулатива, односно со Законот за банки (Службен весник на РМ. Бр. 67/2007, 90/2009, 67/2010, 26/2013, 15/15, 153/15 и 190/16), како и останатите подзаконски прописи кои го регулираат нејзиното работење. Во текот на Февруари 2018 година, Народната Банка спроведе теренска супервизија за контролиран период од 31.12.2015 година до денот на завршување на контролата со предмет на контрола корпоративно управување, внатрешна и надворешна ревизија, стратегија и деловни планови, кредитен ризик, листа на информации за контрола на системот за спречување перење пари и финансирање на тероризам. Супервизијата идентификуваше одредени наоди и препораки, за што беше подготвен Акциски план кој вклучува активности за постапување, по истите. Предвидените активности по Акцискиот план кои се однесуваа на 2018 година беа навремено завршени, следат активностите предвидени за следниот период.

Во текот на Февруари 2018 година, Народната Банка спроведе теренска супервизија за контролиран период 01.01.2017 – 31.01.2018 г. во делот на трезорското работење. Контролата е завршена и постапено е по препораките од истата. Согласно Записникот од контролата препораките се затворени и Банката нема дополнителни активности по истата. Во текот на Март 2018 година, Народната Банка спроведе теренска супервизија за контролиран период од 01.01.2017 до 31.01.2018 г. во делот на контрола за усогласеноста на Банката во работењето со прописите. До Банката е доставен Записник од извршената контрола на усогласеноста со прописите и по истиот нема значајни наоди и препораки, односно по истиот работењето на Банката во овие области е усогласено со прописите."

ѓ) **Обелоденувања за управување со ризиците**

Природата и изложеноста на Групата на различни видови на ризици, како и целите, политиките и процесите на Групата за управување со нив, се обелоденети во Белешка 2 и 3.

е) **Настани после датумот на консолидираниот биланс на состојба**

Оние последователни настани кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Групата на датумот на билансирањето (корективни настани) се рефлектирани во консолидираните финансиски извештаи. Оние последователни настани кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

1. ВОВЕД (продолжение)

1.А. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

во илјади денари	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
2018 (тековна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	4.851.491	4.851.491
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	13.966.359	13.966.359
Вложувања во хартии од вредност	-	-	1.886.236	61.850	-	1.948.086
Останати побарувања	-	-	-	-	91.736	91.736
Вкупно финансиски средства	**-**	**-**	***1.886.236***	***61.850***	***18.909.586***	***20.857.672***
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	-	-			-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-			-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-			-	-
Депозити на банки	-	-			1.061.034	1.061.034
Депозити на други комитенти	-	-			14.928.145	14.928.145
Издадени должнички хартии од вредност	-	-			-	-
Обврски по кредити	-	-			1.711.963	1.711.963
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-			620.741	620.741
Останати обврски	-	-			230.916	230.916
Вкупно финансиски обврски	-	-	-	-	***18.552.799***	***18.552.799***

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

1. ВОВЕД (продолжение)

1.А Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

во илјади денари	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
2017 (претходна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	4.403.040	4.403.040
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	11.586.930	11.586.930
Вложувања во хартии од вредност	-	-	2.100.439	127.055	-	2.227.494
Останати побарувања	-	-	-	-	136.484	136.484
Вкупно финансиски средства	**-**	**-**	***2.100.439***	***127.055***	***16.126.454***	***18.353.948***
Финансиски обврски						
Обврски за тргување						
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-			-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-			-	-
Депозити на банки	-	-			723.409	723.409
Депозити на други комитенти	-	-			12.440.541	12.440.541
Издадени должнички хартии од вредност	-	-			-	-
Обврски по кредити	-	-			2.106.685	2.106.685
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-			620.698	620.698
Останати обврски	-	-			195.760	195.760
Вкупно финансиски обврски	**-**	**-**	**-**	**-**	***16.087.093***	***16.087.093***

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

1. ВОВЕД (продолжение)

1.А.а. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски, согласно Методологијата пред 1 јануари 2018 година

во илјади денари	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	чувани до достасување	кредити и побарувања	расположливи за продажба	останати побарувања и обврски, по амортизирана набавна вредност	**Вкупно**
2017 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	-	4.403.040	4.403.040
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	11.586.930		-	11.586.930
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
- кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	2.227.494	-	2.227.494
- кои се мерат по амортизирана набавна вредност	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	136.484	136.484
Вкупно финансиски средства	**-**	**-**	**-**	***11.586.930***	***2.227.494***	***4.539.524***	***18.353.948***
Финансиски обврски							
Обврски за тргување							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	-	723.409	723.409
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	-	12.440.541	12.440.541
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	2.106.685	2.106.685
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	620.698	620.698
Останати обврски	-	-	-	-	-	195.760	195.760
Вкупно финансиски обврски	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	***16.087.093***	***16.087.093***

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

1. ВОВЕД (продолжение)

1.Б. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски на 1 јануари 2018 година

1.Б.1. Споредба на класификацијата и на крајната и почетната сметководствена вредност на финансиските средства и финансиските обврски на 31.12.2017 и на 1.1.2018

	класификација (описно да се наведе категоријата на финансиски инструмент)		сметковоствена вредност	
	претходна категорија (на 31.12.2017)	нова категорија (на 1.1.2018)	крајна сметководствена вредност на 31.12.2017	почетна сметководствена вредност на 1.1.2018
Финансиски средства	*опис*		*во илјади денари*	
Парични средства и парични еквиваленти	Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност	Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност	4.403.040	4.403.040
Средства за тргување				
должнички хартии од вредност	-	-	-	-
сопственички инструменти	-	-	-	-
деривати за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање				
должнички хартии од вредност			-	-
сопственички инструменти	-	-	-	-
кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
кредити на и побарувања од другу комитенти	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност	Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност	11.586.930	11.479.532
Вложувања во хартии од вредност				
должнички хартии од вредност				
- кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства расположливи за продажба	Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	2.100.439	2.089.990
- кои се мерат по амортизирана набавна вредност	-	-	-	-
сопственички инструменти				
- кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства расположливи за продажба	Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	127.055	127.055
Останати побарувања	Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност	Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност	136.484	136.484
Вкупно финансиски средства			***18.353.948***	***18.236.101***

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

1. ВОВЕД (продолжение)

1.Б. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски на 1 јануари 2018 година (продолжение)

Б.1. Споредба на класификацијата и на крајната и почетната сметководствена вредност на финансиските средства и финансиските обврски на 31.12.2017 и на 1.1.2018 (продолжение)

Финансиски обврски				
Обврски за тргување				
депозити на банки		-	-	-
депозити на други комитенти		-	-	-
издадени должнички хартии од вредност		-	-	-
останати финансиски обврски		-	-	-
деривати за тргување		-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање				
депозити на банки		-	-	-
депозити на други комитенти		-	-	-
издадени должнички хартии од вредност		-	-	-
субординирани обврски		-	-	-
останати финансиски обврски		-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик		-	-	-
Депозити на банки	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	723.409	723.409
Депозити на други комитенти	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	12.440.541	12.440.541
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	2.106.685	2.106.685
Субординирани обврски и хибридни инструменти	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	620.698	620.698
Останати обврски	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност	195.760	195.760
Вкупно финансиски обврски			***16.087.093***	***16.087.093***

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

1. ВОВЕД (продолжение)

1.Б.2. Усогласување на крајната и почетната сметководствена вредност на финансиските средства и финансиските обврски на 31.12.2017г. и на 1.1.2018г.

во илјади денари	крајна сметководствена вредност на 31.12.2017	ефект од почетна примена на Методологијата на 1.1.2018г.	почетна сметководствена вредност на 1.1.2018
Финансиски средства			
по амортизирана набавна вредност			
Парични средства и парични еквиваленти	4.403.040	-	4.403.040
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	11.586.930	(107.398)	11.479.532
Вложувања во хартии од вредност			
должнички инструменти	-		-
- прекласификувани од/во средства чувани до достасување		-	
- прекласификувани од/во средства расположливи за продажба	2.100.439	(10.449)	2.089.990
- прекласификувани од/во средства за тргување		-	
Останати побарувања	136.484	-	136.484
Вкупно финансиски средства по амортизирана набавна вредност	***18.226.893***	***(117.847)***	***18.109.046***
по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка			
Вложувања во хартии од вредност			
должнички инструменти	-		-
- прекласификувани од/во средства чувани до достасување		-	
- прекласификувани од/во средства расположливи за продажба		-	
- прекласификувани од/во средства за тргување		-	
сопственички инструменти	-		-
- прекласификувани од/во средства расположливи за продажба		-	
- прекласификувани од/во средства за тргување		-	
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	-	-	-
по објективна вредност преку биланс на успех			
Средства за тргување			
должнички инструменти	-		-
- прекласификувани од/во средства чувани до достасување		-	
- прекласификувани од/во средства расположливи за продажба		-	
- прекласификувани од/во средства за тргување		-	
сопственички инструменти	-		-
- прекласификувани од/во средства расположливи за продажба		-	
- прекласификувани од/во средства за тргување		-	
деривати за тргување	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку биланс на успех	-	-	-
Вкупно финансиски средства	***18.226.893***	***(117.847)***	***18.109.046***
Финансиски обврски			
по амортизирана набавна вредност			
Депозити на банки	723.409	-	723.409
Депозити на други комитенти	12.440.541	-	12.440.541
Издадени должнички хартии од вредност	-		-
- прекласификувани од/во обврски за тргување		-	
- прекласификувани од/во обврски по ОВ преку БУ		-	
Обврски по кредити	2.106.685		2.106.685
- прекласификувани од/во обврски за тргување		-	
- прекласификувани од/во обврски по ОВ преку БУ		-	
Субординирани обврски и хибридни инструменти	620.698		620.698
- прекласификувани од/во обврски за тргување		-	
- прекласификувани од/во обврски по ОВ преку БУ		-	
Останати обврски	195.760	-	195.760
Вкупно финансиски обврски по амортизирана набавна вредност	***16.087.093***	***-***	***16.087.093***
по објективна вредност преку биланс на успех			
Обврски за тргување	-		-
- прекласификувани од/во обврски по ОВ преку БУ		-	
- прекласификувани од/во обврски по амортизирана набавна вредност		-	
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-		-
- прекласификувани од/во обврски за тргување			
- прекласификувани од/во обврски по амортизирана набавна вредност		-	
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку биланс на успех	-	-	-
Вкупно финансиски обврски	**16.087.093**	-	**16.087.093**

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Опис на системите на Групата за управување со ризиците

Функциите на управувањето на ризиците се поделени во три главни столба на управувањето со ризиците во Групата, кои се во надлежност на три Сектори во Групата и тоа: Сектор за управување со Кредитен Ризик, Сектор за наплата на проблематични пласмани и управување со колатерали и Сектор за стратешко управување со ризици.

Дирекциите и тимовите во рамки на споменатите сектори се екипирани со стручен кадар кој придонесува за адекватно управување со кредитниот процес од аспект на управување со ризикот на поединечните пласмани, воспоставување и унапредување на процесот на управување со резервациите, воспоставување и управување на процесите за управување со ликвидносниот ризик, пазарните ризици, оперативниот ризик и останти ризици, како и управување со наплатата на проблематичните кредити и управувањето со колатералите.

Во 2018 година, фокусот во управувањето со ризиците беше главно ставен на управувањето со кредитниот ризик како еден од најголемите ризици на кои е изложена Групата, меѓутоа соодветно се следеа и останатите ризици како што се пазарните ризици, ликвидносниот ризик, оперативниот ризик. Согласно прописите, Банката во 2018 го следеше и процесот на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP).

2.1 Кредитен ризик

Во функција на следење на кредитниот ризик Групата има воспоставено адекватна организација на кредитниот процес во Групата, што подразбира сегментација на клиентите, процес на донесување на одлуки со pouvoir-и (кредитни овластувања, минимални стандарди и правила за финансирање на физички и правни лица; рејтинг модели за физички и правни лица, кредитна политика на Групата, функција на управување со колатералите и наплата на проблематичните кредити.

Една од главните цели во делот на управувањето со кредитниот ризик е зајакнување на функцијата на наплатата кај корпоративните клиенти од редовното портфолио, но пред се наплатата на сомнителните и спорни побарувања. Ова се постигна преку целосна примена на унапредениот систем на мониторинг и известување преку нови редовни ивештајни форми, унапредување на системот за рано предупредување (EWS), како и унапредување на процесот на управување со превземен имот. На страната на наплатата кај физичките лица Банката има воспоставено интерен кол центар кој се грижи за наплатата од +1 денови на доцнење.

Во рамки на Секторот за стратешко управување со ризик, активностите се насочени кон идентификација, мерење и мониторинг на кредитниот ризик. Мониторингот се врши преку следење на квалитетот на кредитното портфолио на Групата и неговата секторска и географска дисперзија. Тоа подразбира континуирано следење на кредитната изложеност кон поединечни субјекти или група на поврзани субјекти за која цел на месечна основа се изработува оценка на ризичноста на пласманите и нивна класификација според нивото на ризичност. Секторот редовно ја исполнува обврската за известување на Одоборот за раководење со ризик, Надзорниот одбор и останатите засегнати страни и функции во Банката за движењето на кредитното портфолио од аспект на неговата ризичност.

Вкупната актива на Групата изложена на кредитен ризик ги опфаќа пласманите во кредити на клиенти, побарувања по основ на редовна камата, вонбилансната кредитна изложеност на Групата како и другите побарувања во кои покрај капиталните вложувања на Групата во други друштва, спаѓаат и побарувањата од купувачи, побарувањата по основ на провизии и надомести и други побарувања за кои Групата го проценува кредитниот ризик.

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Опис на нивото и промените во висината на исправката на вредноста и на издвоената посебна резерва

Групата врши оценка и класификација на секоја активна билансна и вонбилансна ставка според степенот на кредитен ризик на кој е изложена како резултат на таа ставка на начин и критериуми согласно Одлуката за управување со кредитен ризик.

Изложеноста на кредитен ризик, која е предмет на класификација од страна на Групата, ги опфаќа активните билансни побарувања врз основа на: достасани и недостасани кредити, нефункционални кредити, депозити кај банки и останати финансиски институции, побарувања врз основа на камати, нефукционална камата, побарувања врз основа на провизии и надомести, други достасани и нефукционални побарувања, и други побарувања кои ја изложуваат Банката на кредитен ризик.

Групата нема обврска да врши класификација според изложеноста на кредитен ризик на следниве активни билансни ставки: парични средства, сметки на Банката кај Народна банка, нематеријални средства, недвижностите и опремата, природните богаства, средствата за работа и залихите; ставките кои ја изложуваат Групата на пазарен и/или друг вид ризк, различен од кредитниот ризик - вложувања во хартии од вредност и други финансиски инструменти чувани за тргување, вложувања во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои се мерат по објективна вредност преку консолидираниотбиланс на успех.

При класификација на изложеноста на кредитен ризик, Групата ги зема во предвид следниве критериуми:

- кредитната способност на клиентот;
- уредност во измирувањето на обврските од страна на клиентот;
- квалитетот на обезбедувањето

Класификацијата на изложеноста на кредитен ризик е во согласност со Одлуката за управување со кредитен ризик на НБРСМ (Сл. Весник на РМ бр. 50/13, 157/13, 223/15 и 149/18) и истата за 2018 и 2017 година се движи во следниве рамки:

- Од 0% до 5% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик А;
- Над 5% до 20% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик Б;
- Над 20% до 45% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик В;
- Над 45% до 70% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик Г;
- Над 70% до 100% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик Д.

Од почетокот на 2018 година Групата започна со калкулација на резервациите за кредитен ризик со употреба на стандарди кои значеа усогласување и со барањата на МСФИ 9 стандардот кој подразбира користење на едногодишни стапки на загуба за портфолиото со најнизок ризик, и стапки на загуба за целиот животен век на продуктот во случај на оценет зголемен ризик кај пласманите. По овој основ портфолиото на Групата е поделено по групи на ризичност: Група (Stage) 1, Група (Stage) 2 и Група (Stage) 3.

Во текот на 2018 година Групата издвои дополнителна исправка на вредност и посебна резерва која беше резултат на движењата и оценката на ризиците во текот на целата година. Нивото на дополнителна исправка на вредност беше помал од иницијално планираниот и проценет износ, а на истото пред се влијаеше успехот во наплатата на нефункционалните пласмани кај кои на почетокот на годината Групата имаше постигнато високо ниво на покриеност со резервации од една страна,, како и подобрувањето на квалитетот на редовното портфолио на Групата кое бележи значајни подобрувања во структурата во насока зголемување на учеството на клиенти со солиден финансиски рејтинг и добра кредитна историја, од друга страна. Исто така приливот на нефункционалните пласмани во текот на 2018 беше под контрола,и во рамки на буџетираните вредности..

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)
2.1 Кредитен ризик (продолжение)
А. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тек овн а год ина 201 8	претход на година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 1																		
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	12.837.926	-	1.948.768	-	-	-	3.856.950	-	7.796	-	77.343	-	.257.811	-	20.986.594	-
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(211.593)	-	(682)	-	-	-	(1.247)	-	(56)	-	(1.112)	-	30.490)	-	(245.180)	-
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	**-**	**-**	***12.626.333***	**-**	***1.948.086***	**-**	**-**	**-**	***3.855.703***	**-**	***7.740***	**-**	***76.231***	**-**	***.227.321***	**-**	20.741.414	-
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 2																		
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	1.363.273	-	-	-	-	-	-	-	623	-	226	-	57.116	-	1.421.238	-
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(162.600)	-	-	-	-	-	-	-	(56)	-	(69)	-	2.828)	-	(165.553)	-
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	**-**	**-**	1.200.673	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	***567***	**-**	***157***	**-**	***54.288***	**-**	1.255.685	-
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 3																		
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	638.174	-	-	-	-	-	-	-	1.396	-	27.478	-	218.121	-	885.169	-
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(476.185)	-	-	-	-	-	-	-	(586)	-	(24.210)	-	212.863)	-	(713.844)	-
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	**-**	**-**	161.989	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	***810***	**-**	***3.268***	**-**	***5.258***	**-**	171.325	-
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	**-**	**-**	**14.839.373**	**-**	**1.948.768**	**-**	**-**	**-**	**3.856.950**	**-**	**9.815**	**-**	**105.047**	**-**	**.533.048**	**-**	**23.293.001**	**-**
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	**-**	**-**	**(850.378)**	**-**	**(682)**	**-**	**-**	**-**	**(1.247)**	**-**	**(698)**	**-**	**(25.391)**	**-**	**246.181)**	**-**	**(1.124.577)**	**-**
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	**-**	**-**	**13.988.995**	**-**	**1.948.086**	**-**	**-**	**-**	**3.855.703**	**-**	**9.117**	**-**	**79.656**	**-**	**.286.867**	**-**	**22.168.424**	**-**

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

А.а Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик на 31.12.2017 година (продолжение)

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вонбилансни изложености	Вкупно
2017 (претходна година)									
Сметководствена вредност на изложености за кои е издвоена исправка на вредноста/посебна резерва									
Сметководствена вредност на поединечно значајни изложености, пред исправката на вредноста и посебната резерва на поединечна основа									
категорија на ризик А	-	4.708.908	2.230.142	-	3.196.138	13.699	27.660	2.491.466	12.668.013
категорија на ризик Б	-	980.564	504	-	-	533	1.003	179.286	1.161.890
категорија на ризик В	-	523.740	-	-	-	2.364	-	321.470	847.574
категорија на ризик Г	-	20.370	-	-	-	2	-	20	20.392
категорија на ризик Д	-	312.326	-	-	-	675	52.963	24	365.988
	-	6.545.908	2.230.646	-	3.196.138	17.273	81.626	2.992.266	15.063.857
(Исправка на вредноста и посебна резерва на поединечна основа)		(734.019)	(3.152)	-	-	(1.529)	(17.690)	(190.352)	(946.742)
Сметководствена вредност на поединечно значајни изложености, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва на поединечна основа	-	5.811.889	2.227.494	-	3.196.138	15.744	63.936	2.801.914	14.117.115
Сметководствена вредност на изложености кои се оценуваат на групна основа, пред исправката на вредноста и посебната резерва на групна основа									
поединечно незначајни изложености (портфолио на мали кредити)	-	5.901.951	-	-	-	23	4.383	279.301	6.185.658
поединечно значајни изложености кои не се оштетени на поединечна основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	5.901.951	-	-	-	23	4.383	279.301	6.185.658
(Исправка на вредноста и посебна резерва на групна основа)	-	(103.265)	-		-	2	(311)	(8.228)	(111.802)
Сметководствена вредност на изложености кои се оценуваат на групна основа, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва на групна основа	-	5.798.686	-	-	-	25	4.072	271.073	6.073.856
Сметководствена вредност на изложености за кои не е издвоена исправка на вредноста/посебна резерва									
достасани побарувања									
Старосна структура на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста									
до 30 дена	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сметководствена вредност на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста									
недостасани побарувања									
реструктурирани побарувања		-	-	-	-	-	-	-	-
останати побарувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сметководствена вредност на недостасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста/посебна резерва									
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	-	**12.447.859**	**2.230.646**	-	**3.196.138**	**17.296**	**86.009**	**3.271.567**	**21.249.515**
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	-	**(837.284)**	**(3.152)**	-	-	**(1.527)**	**(18.001)**	**(198.580)**	**(1.058.544)**
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	**11.610.575**	**2.227.494**	-	**3.196.138**	**15.769**	**68.008**	**3.072.987**	**20.190.971**

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)
2.1 Кредитен ризик (продолжение)
Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
во илјади денари	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017
Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност																
Првокласни инструменти за обезебедување																
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	-	-	561.985	541.310	-	-	-	-	-	-	-	-	81.906	153.363	643.891	694.673
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот																
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	3.251.686	3.160.702	-	-	-	-	-	-	-	-	7.252	9.765	3.258.938	3.170.467
имот за вршење дејност	-	-	3.400.988	2.655.189	-	-	-	-	-	-	-	-	131.838	169.571	3.532.826	2.824.760
Залог на подвижен имот	-	-	193.392	214.745	-	-	-	-	-	-	-	-	30.516	25.503	223.908	240.248
Останати видови на обезбедување	-	-	61.993	620	-	-	-	-	-	-	-	-	16.470	120.143	78.463	120.763
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа	**-**	**-**	***7.470.044***	***6.572.566***	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	***267.982***	***478.345***	***7.738.026***	***7.050.911***
Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа																
Првокласни инструменти за обезебедување																
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот																
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
имот за вршење дејност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на подвижен имот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати видови на обезбедување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)
2.1 Кредитен ризик (продолжение)
В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017
Нерезиденти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	39.528	47.008	-	-	-	-	-	-	6	135	-	-	8.030	31.744	47.564	78.887
Рударство и вадење на камен	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.920	-	9.922	3
Прехрамбена индустрија	-	-	599.625	277.550	-	-	-	-	-	-	56	-	1.124	1.136	143.600	154.963	744.405	433.649
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	-	-	36.429	15.027	-	-	-	-	-	-	157	84	-	-	83.419	63.649	120.005	78.760
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	101.033	163.266	-	-	-	-	-	-	-	19	1.537	1.538	17.606	23.615	120.176	188.438
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	303.211	291.206	-	-	-	-	-	-	753	657	84	-	279.281	278.983	583.329	570.846
Останата преработувачка индустрија	-	-	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	285	1	292
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	712.423	673.087	-	-	-	-	-	-	469	252	2.080	-	127.238	335.625	842.210	1.008.964
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со оптад и дејности за санација на околината	-	-	3.756	3.444	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	921	3.756	4.365
Градежништво	-	-	443.665	418.761	-	-	-	-	-	-	1.573	2.591	6.001	17.272	165.067	677.896	616.306	1.116.520
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	-	-	2.676.517	2.039.752	-	-	-	-	-	-	2.525	3.656	5.108	48	848.777	861.880	3.532.927	2.905.336
Транспорт и складирање	-	-	725.286	501.374	-	-	-	-	-	-	236	344	-	-	106.646	98.766	832.168	600.484
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	56.402	85.235	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.293	2.435	60.695	87.670
Информации и комуникации	-	-	89.929	75.760	-	-	-	-	-	-	462	87	1.480	-	33.238	37.904	125.109	113.751
Финансиски дејности и дејности на осигурување	-	-	317.157	51.093	709.255	83.127	-	-	3.855.703	3.196.138	-	-	57.652	43.197	33.551	4.633	4.973.318	3.378.188
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	196.670	233.530	-	-	-	-	-	-	551	1.102	4.271	1.003	35.497	33.307	236.989	268.942
Стручни, научни и технички дејности	-	-	229.669	49.324	-	-	-	-	-	-	60	707	-	-	20.111	14.422	249.840	64.453
Административни и помошни услужни дејности	-	-	31.641	15.905	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	6.455	4.320	38.096	20.227
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	-	-	335.244	265.340	1.238.831	2.144.367	-	-	-	-	-	-	-	3.589	-	85.404	1.574.075	2.498.700
Образование	-	-	173.100	237.810	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	173.100	237.810
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	56.171	62.901	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	1.487	1.592	57.658	64.506
Уметност, забава и рекреација	-	-	8.321	9.860	-	-	-	-	-	-	117	1.162	226	225	27.205	26.309	35.869	37.556
Други услужни дејности	-	-	13.694	14.997	-	-	-	-	-	-	-	-	93	-	488	286	14.275	15.283
Дејности на домаќинствата како работодавачи дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дејности на екстериторијални организации и тела	-	-	19	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	17
Физички лица	-	-	6.839.502	6.078.318	-	-	-	-	-	-	2.152	4.958	-	-	334.958	334.048	7.176.612	6.417.324
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**-**	**-**	**13.988.995**	**11.610.575**	**1.948.086**	**2.227.494**	**-**	**-**	**3.855.703**	**3.196.138**	**9.117**	**15.769**	**79.656**	**68.008**	**2.286.867**	**3.072.987**	**22.168.424**	**20.190.971**

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)
2.1 Кредитен ризик (продолжение)
Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017	тековна година 2018	претход на година 2017
Географска локација																		
Република Северна Македонија	-	-	13.988.995	11.610.575	1.294.846	1.578.619	-	-	2.636.697	2.370.828	9.117	15.769	79.656	68.008	2.286.867	3.072.987	20.296.178	18.716.786
Земји-членки на Европската унија	-	-	-	-	653.240	648.875	-	-	1.174.284	812.581	-	-	-	-	-	-	1.827.524	1.461.456
Европа (останато)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	-	-	-	-	-	-	-	-	44.722	12.729	-	-	-	-	-	-	44.722	12.729
Останато (наведете ја поединечно изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
_____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
_____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
_____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**-**	**-**	**13.988.995**	**11.610.575**	**1.948.086**	**2.227.494**	**-**	**-**	**3.855.703**	**3.196.138**	**9.117**	**15.769**	**79.656**	**68.008**	**2.286.867**	**3.072.987**	**22.168.424**	**20.190.971**

Изложеноста на кредитите и побарувања според географска положба на должниците е 100% концентрирано во Р.Македонија (2017: 100%).

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)
2.1 Кредитен ризик (продолжение)
Д. Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

	Средства за тргување				Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање									
	Должнички хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Должнички хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вкупно	
во илјади денари	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017
Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност														
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сметководствена вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2 Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик претставува ризик од неможност Групата да обезбеди доволно парични средства за измирување на своите краткорочни обврски во моментот на нивното достасување, односно ризик дека потребните ликвидни средства ќе се обезбедат со многу повисоки трошоци.

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик

Групата управува со ризикот на ликвидност преку обезбедување на доволна количина на ликвидни средства, првенствено на пари и парични еквиваленти, со цел да се овозможи редовно работење на Групата.

Совпаѓањето и контролираната неусогласеност на средствата и обврските е од фундаментално значење за раководството на Групата.

Групата управува со ризикот на ликвидност преку постојано набљудување на доспеаноста на средствата и обврските.

Групата активно ја следи, управува и ја контролира изложеноста на ликвидносен ризик што опфаќа управување со средствата во активата и изворите на средства во пасивата согласно финансиските и готовински текови како и нивната концентрација, а се со цел хармонизирање на паричните приливи и одливи. Изложеноста на ликвидносен ризик се мери преку екстерно и интерно утврдените лимити, односно усогласеноста на Групата со истите.

Групата редовно ги пресметува и известува за стапките на ликвидност до 30 и 180 дена кај кои за целиот период постоеше усогласеност со законски утврдениот лимит. Покрај екстерните ликвидносни индикатори, Групата ги пресметува и следи интерните ликвидносни индикатори кои се дел од процесот на управување со ликвидноста а подразбираат усогласеност со Групациските Барања и Барањата на Европската регулатива (LCR, NSFR).

Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик, Групата ги анализира нивото на концентрација и учеството на 20 најголеми депоненти во просечната депозитна база како и нивната усогласеност со интерно воспоставените лимити.

Групата континуирано ја исполнуваше законската обврска за задолжителна резерва во денари и во девизи почитувајќи ја во целост Законската регулатива која ја уредува оваа област.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Групата, групирани според нивната договорна достасаност, односно преостанатиот период од датумот на известување до договорениот. Прикажаните износи се намалени за износите на акумулирана амортизација, исправка на вредност и издвоената посебна резерва. Постојат индикации за рочна неусогласеност за периодот од 1 до 12 месеци. Основна причина за оваа неусогласеност е фактот што краткорочните извори на средства се ангажирани за одобрување кредити со подолг временски период на доспевање. За потребите на управување со ликвидносниот ризик, Групата изработува и очекувана рочна структура во која е вграден елементот на предвидување и истата укажува на стабилна ликвидносна позиција.

Класифицирањето на структурата на средствата и обврските на Групата е направено според датумот на доспевање со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година, со исклучок кај кредитите и побарувањата од други комитенти каде што за кредитните производи кои немаат дефиниран датум на доспевање, распоредот по конкретните временски интервали се врши преку користење на историските податоци за износот на наплатата во однос на вкупните билансни побарувања по овие производи.

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2 Ликвидносен ризик (продолжение)

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

во илјади денари	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2018 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	3.432.809	424.141	-	-	-	-	3.856.950
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	403.129	583.189	3.925.821	2.450.099	3.404.162	4.072.973	14.839.373
Вложувања во хартии од вредност	233.886	11.204	134.871	203.460	655.123	709.542	1.948.086
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	72.067	72.067
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	114.077	-	-	1.124	-	-	115.201
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна финансиски средства	**4.183.901**	**1.018.534**	**4.060.692**	**2.654.683**	**4.059.285**	**4.854.582**	**20.831.677**
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	269.405	-	53.689	-	737.940	-	1.061.034
Депозити на други комитенти	8.848.075	1.360.363	2.138.508	1.419.571	979.448	182.180	14.928.145
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	27.071	-	418.313	182.351	766.124	318.104	1.711.963
Субординирани обврски	5.791	-	-	-	-	614.950	620.741
Обврски за данок на добивка (тековен)	11.594	-	-	-	-	-	11.594
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	226.960	-	-	-	-	-	226.960
Вкупно финансиски обврски	**9.388.896**	**1.360.363**	**2.610.510**	**1.601.922**	**2.483.512**	**1.115.234**	**18.560.437**
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	1.465.324	207.403	781.248	54.753	24.320	-	2.533.048
Рочна неусогласеност	**(6.670.319)**	**(549.232)**	**668.934**	**998.008**	**1.551.453**	**3.739.348**	**(261.808)**

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2 Ликвидносен ризик (продолжение)

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност) (продолжение)

во илјади денари	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2017 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	3.005.133	-	-	1.397.907	-	-	4.403.040
Средства за тргување	-						-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	740.846	616.890	2.884.119	1.814.162	3.169.358	3.222.485	12.447.860
Вложувања во хартии од вредност	58.241	312.302	544.140	334.560	203.611	772.792	2.225.646
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	21.819	-	-	-	-	-	21.819
Останати побарувања	100.583						100.583
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна финансиски средства	**3.926.622**	**929.192**	**3.428.259**	**3.546.629**	**3.372.969**	**3.995.277**	**19.198.948**
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	415.955	-	-	-	307.454	-	723.409
Депозити на други комитенти	7.440.443	949.560	1.894.138	1.269.025	721.575	165.800	12.440.541
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	554.673	-	214.638	418.886	310.755	607.733	2.106.685
Субординирани обврски	5.791	-	-	-	-	614.907	620.698
Обврски за данок на добивка (тековен)		-	-	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	146.227	-	-	-	-	-	146.227
Вкупно финансиски обврски	**8.563.089**	**949.560**	**2.108.776**	**1.687.911**	**1.339.784**	**1.388.440**	**16.037.560**
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	2.133.320	81.249	619.257	433.908	4.510	-	3.272.244
Рочна неусогласеност	**(6.769.787)**	**(101.617)**	**700.226**	**1.424.810**	**2.028.675**	**2.606.837**	**(110.856)**

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик

Групата е изложена на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Групата на ефектот од флуктуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флуктуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Групата утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

За следење на каматниот ризик Групата има донесено интерни акти за управувањето со каматниот ризик која претставува интегрален дел од процесот на управување со пазарните ризици. Покрај интерните документи најмалку квартално се врши анализа на каматниот ризик и неговото влијание врз капиталот на Групата (duration of equity). Основна цел е ограничување на потенцијалната загуба поради промените во висината на пазарните каматни стапки, одржување на профитабилноста, сигурноста во работењето и пазарната вредност на капиталот на Групата.

Каматниот ризик, како дел од пазарниот ризик, претставува важен дел од процесот на управување со ризиците и истиот е под постојан мониторинг и контрола се со цел да се овозможи ефикасно управување со истиот и да се постигнат планираните финансиски резултати, како и да се зголеми економската и пазарната вредност на средствата и капиталот на Групата.

Групата води активна политика на каматни стапки, која се темели на Деловниот план на Групата, како и на конкурентската позиција во однос на другите банки на пазарот. Во текот на целата година, континуирано се врши анализа на каматоносната актива и пасива, степенот на чувствителност на промената на каматните стапки, просечна пондерирана активна и пасивна каматна стапка, големината на каматоносната актива и пасива со интерно и екстерно определување на каматните стапки, како и други релевантни показатели. Врз основа на сите овие анализи АЛКО Комитетот донесува понатамошни одлуки во насока на промена на каматните стапки.

Управувањето со валутниот ризик, кој исто така е дел од процесот на управување со пазарниот ризик, се остварува во услови на стабилен курс на денарот, односно во услови на продолжување на рестриктивната монетарна политика на ниво на држава. Групата активно превзема активности за адекватна идентификација, мерење, следење и контрола на изложеноста на валутен ризик кои опфаќаат утврдување на изворите на валутен ризик, методи на мерење на истиот, воспоставување на лимити и други контролни механизми.

Основниот инструмент за управување со валутниот ризик, отворената девизна позиција на Групата, се пресметува на агрегатно ниво како и поодделно по валути и се следи нивната усогласеност со екстерно и интерно утврдените лимити. Потенцијалната максимална загуба од валутниот ризик Групата исто така ја проценува и со употреба на VaR- Value at Risk методата согласно групациските стандарди.

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	*во илјади денари*	*во илјади денари*	*во %*
2018 (тековна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2018)	173.842	2.855.182	15.622.581	18,28%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Депрецијација на денарот за 20%	222.682	2.904.022	17.935.023	16,19%
Депрецијација на денарот за 10%	198.262	2.879.602	16.778.802	17,16%
Апрецијација на денарот за 20%	125.003	2.806.343	13.310.138	21,08%
Апрецијација на денарот за 10%	149.422	2.830.762	14.466.360	19,57%
Ризик од промена на каматните стапка (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Каматен шок од 200 базични поени кој влијае врз повлекување на 30% од депозитите на физички и правни лица чија каматна стапка е променлива и прилагодлива.	121.270	2.802.610	15.381.680	18,22%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
вложувањата на Банката во сопственички хартии од вредност е незначително во однос на вкупната актива, па согласно тоа Банката не врши стрес-тест				
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Комбинација од депрецијација на денарот за 20% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 10% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б	47.787	2.729.127	17.760.128	15,37%
Комбинација од депрецијација на денарот за 20% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 30% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б	(49.557)	2.631.783	17.662.784	14,90%
Комбинација од депрецијација на денарот за 20% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 50% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б	(146.902)	2.534.438	17.565.439	14,43%
	-	-	-	-

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжение)

	Добивка/Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	*во илјади денари*	*во илјади денари*	*во %*
2017 (претходна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2017)	7.405	2.933.964	13.706.299	21,41%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Депрецијација на денарот за 20%	73.188	2.999.746	15.918.580	18,84%
Депрецијација на денарот за 10%	40.297	2.966.855	14.812.433	20,03%
Апрецијација на денарот за 20%	(58.378)	2.868.182	11.494.018	24,95%
Апрецијација на денарот за 10%	(25.487)	2.901.073	12.600.165	23,02%
Ризик од промена на каматните стапка (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Каматен шок од 200 базични поени кој влијае врз повлекување на 30% од депозитите на физички и правни лица чија каматна стапка е променлива и прилагодлива.	(117.996)	2.808.563	13.635.893	20,60%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
вложувањата на Банката во сопственички хартии од вредност е незначително во однос на вкупната актива, па согласно тоа Банката не врши стрес-тест				
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Комбинација од депрецијација на денарот за 20% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 10% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б	(86.265)	2.840.293	15.759.127	18,02%
Комбинација од депрецијација на денарот за 20% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 30% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б	(171.406)	2.755.152	15.673.985	17,58%
Комбинација од депрецијација на денарот за 20% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 50% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б	(256.548)	2.670.010	15.588.843	17,13%
	-	-	-	-

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

Б. Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолио за тргување

	тековна година 2018				претходна година 2017			
во илјади денари	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
Вредност изложена на ризик кај каматоносните инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Варијанса (ефект на нетирање)	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-	-

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

А. Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки

Во табелата подолу е даден преглед на Образецот ВПВ од Упатството за спроведување на Одлуката за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолио на банкарски активности согласно важечката пропишана регулатива на НБРСМ на 31 декември 2018 и 2017 година. Почнувајќи од 1 јануари 2018 година, се применија измените на Упатсвото, со кои позициите кај кои е предвидена примена на различен вид каматна стапка во различни временски периоди до рокот на достасување, се распоредуваат во соодветниот временски период. Ова доведе до драстично намалување на пондерираната вредност на каматочувствителните позиции, кои претходно се третираа целосно како еден вид на каматна стапка додека трае тој период.

Позиција	Валута	тековна година 2018	претходна година 2017
1.1 НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	94.067	88.326
1.2 НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР	68.019	227.340
1.3 НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА УСД (ФКС + ВКС + ПКС)	УСД	(992)	(311)
1.4 НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА остан (ФКС + ВКС + ПКС)	остан	(167)	(179)
1.5 НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКДклЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	МКДклЕУР	1.758	4.624
1.6 НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКДклУСД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКДклУСД	(21.215)	(22.103)
2. ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6)		**141.470**	**297.697**
3. СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		2.855.182	2.933.963
4. ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		**4,95%**	**10,15%**

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување) (продолжение)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

Групата е изложена на ризици во однос на ефектите од движењата на нивото на каматните стапки на пазарот, врз финансиските позиции и готовинските текови. Каматните маргини можат да се зголемат како резултат на таквите промени, но исто така можат и да се намалат или да предизвикаат загуба во случај на појава на непланирани движења. Активностите за управување со средствата и обврските се спроведуваат од аспект на реагирање на сензитивноста на Групата на промените на каматните стапки. Групата секогаш внимава да не се намали каматната маргина. Во секој случај, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација. Во табелата е прикажана Анализа на усогласеноста на каматните стапки на финансиските средства и обврски со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година.

во илјади денари	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
2018 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	2.578.329	-	-	-	-	-	2.578.329
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	193.951	5.815.036	3.255.176	1.705.468	2.615.617	355.045	13.940.293
Вложувања во хартии од вредност	207.148	11.158	134.796	204.951	659.853	651.948	1.869.854
Останата неспомната каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	***2.979.428***	***5.826.194***	***3.389.972***	***1.910.419***	***3.275.470***	***1.006.993***	***18.388.476***
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	123.484	-	53.689	-	737.940	-	915.113
Депозити на други комитенти	808.808	2.936.396	1.372.645	793.566	693.065	10.364	6.614.844
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	26.244	-	597.208	159.990	665.496	262.200	1.711.138
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	307.475	-	-	-	307.475	614.950
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	***958.536***	***3.243.871***	***2.023.542***	***953.556***	***2.096.501***	***580.039***	***9.856.045***
Нето-билансна позиција	***2.020.892***	***2.582.323***	***1.366.430***	***956.863***	***1.178.969***	***426.954***	***8.532.431***
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	***2.020.892***	***2.582.323***	***1.366.430***	***956.863***	***1.178.969***	***426.954***	***8.532.431***

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)
2.3 Пазарен ризик (продолжение)
2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување) (продолжение)
Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжение)

во илјади денари	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
2017 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.953.372	-	-	-	-	-	1.953.372
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	3.266.358	1.493.600	3.106.819	606.940	1.353.422	1.753.791	11.580.930
Вложувања во хартии од вредност	27.667	310.520	544.872	336.810	204.081	647.584	2.071.534
Останата неспомната каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	***5.247.397***	***1.804.120***	***3.651.691***	***943.750***	***1.557.503***	***2.401.375***	***15.605.836***
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	368.544	-	-	-	307.454		675.998
Депозити на други комитенти	660.374	4.573.662	3.266.472	416.090	327.301	-	9.243.899
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	579.763	-	188.285	418.886	310.755	607.732	2.105.421
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	307.454	-	-	-	307.453	614.907
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	***1.608.681***	***4.881.116***	***3.454.757***	***834.976***	***945.510***	***915.185***	***12.640.225***
Нето-билансна позиција	***3.638.716***	***(3.076.996)***	***196.934***	***108.774***	***611.993***	***1.486.190***	***2.965.611***
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	***3.638.716***	***(3.076.996)***	***196.934***	***108.774***	***611.993***	***1.486.190***	***2.965.611***

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3 Валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик, кој исто така е дел од процесот на управување со пазарниот ризик, се остварува во услови на стабилен курс на денарот, односно во услови на продолжување на рестриктивната монетарна политика на ниво на држава. Групата активно превзема активности за адекватна идентификација, мерење, следење и контрола на изложеноста на валутен ризик кои опфаќаат утврдување на изворите на валутен ризик, методи на мерење на истиот, воспоставување на лимити и други контролни механизми.

Основниот инструмент за управување со валутниот ризик, отворената девизна позиција на Групата, се пресметува на агрегатно ниво како и поодделно по валути и се следи нивната усогласеност со екстерно и интерно утврдените лимити.

во илјади денари	МКД	ЕУР	УСД	наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/обврски					Други валути	Вкупно
2018 (тековна година)										
Монетарни средства										
Парични средства и парични еквиваленти	2.421.535	1.458.589	660.820	-	-	-	-	-	310.547	4.851.491
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	6.970.693	6.995.545	121	-	-	-	-	-	-	13.966.359
Вложувања во хартии од вредност	1.158.960	789.126	-	-	-	-	-	-	-	1.948.086
Вложувања во придружени друштва	72.067	-	-	-	-	-	-	-	-	72.067
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	91.025	711	-	-	-	-	-	-	-	91.736
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	***10.714.280***	***9.243.971***	***660.941***	-	-	-	-	-	***310.547***	***20.929.739***
Монетарни обврски										
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	96.574	754.679	206.390	-	-	-	-	-	3.391	1.061.034
Депозити на други комитенти	8.080.187	6.078.090	464.549	-	-	-	-	-	305.319	14.928.145
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	1.541.062	170.901	-	-	-	-	-	-	1.711.963
Субординирани обврски	-	620.741	-	-	-	-	-	-	-	620.741
Обврски за данок на добивка (тековен)	11.594	-	-	-	-	-	-	-	-	11.594
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	118.779	104.715	5.052	-	-	-	-	-	2.370	230.916
Вкупно монетарни обврски	***8.307.134***	***9.099.287***	***846.892***	-	-	-	-	-	***311.080***	***18.564.393***
Нето-позиција	**2.407.146**	**144.684**	**(185.951)**	-	-	-	-	-	**(533)**	**2.365.346**

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3. Валутен ризик (продолжение)

во илјади денари	МКД	ЕУР	УСД	наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/обврски					Други валути	Вкупно
2017 (претходна година)										
Монетарни средства										
Парични средства и парични еквиваленти	1.926.591	1.856.195	365.155	-	-	-	-	-	255.099	4.403.040
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	5.498.170	6.059.224	28.497	-	-	-	-	-	1.039	11.586.930
Вложувања во хартии од вредност	1.120.426	-	-	-	-	-	-	-	1.107.068	2.227.494
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	21.819	-	-	-	-	-	-	-	-	21.819
Останати побарувања	132.729	-	-	-	-	-	-	-	3.755	136.484
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	***8.699.735***	***7.915.419***	***393.652***	-	-	-	-	-	***1.366.961***	***18.375.767***
Монетарни обврски										
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	96.891	493.368	126.369	-	-	-	-	-	6.781	723.409
Депозити на други комитенти	5.781.185	5.866.248	498.849	-	-	-	-	-	294.259	12.440.541
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	489.147	1.444.325	173.213	-	-	-	-	-	-	2.106.685
Субординирани обврски	-	620.698	-	-	-	-	-	-	-	620.698
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	118.060	66.986	8.677	-	-	-	-	-	2.037	195.760
Вкупно монетарни обврски	***6.485.283***	***8.491.625***	***807.108***	-	-	-	-	-	***303.077***	***16.087.093***
Нето-позиција	**2.214.452**	**(576.206)**	**(413.456)**	-	-	-	-	-	**1.063.884**	**2.288.674**

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.4 Оперативен ризик

Во рамките на своите интерни акти Групата ги дефинира оперативните ризици како ризици коишто настануваат заради недостатоци или грешки при делувањето на внатрешните процеси, системи и луѓе или заради надворешни настани. Определбата го вклучува и правниот ризик, а не го вклучува стратегискиот ризик и ризикот од губење на доброто име (репутацискиот ризик). Меѓутоа поради значењето што го има репутацискиот ризик, истиот се зема во предвид при управувањето со оперативните ризици.

Цел во управувањето со оперативните ризици е да се ограничи обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација на ниво кое е прифатливо за Групата гледано од финансиски аспект, како и од аспект на угледот на Групата. Групата ги прифаќа оние оперативни ризици кои доколку се реализираат нема да имаат значаен ефект врз консолидираниотфинансиски резултат, односно нема да го загрозат понатамошното работење на Групата. За постигнување на таа цел политиката и актите кои произлегуваат од неа воспоставуваат конзистентен пристап во управувањето со оперативните ризици.

Во текот на 2018 Групата ги унапреди методите за контрола и оценка на нивото на оперативен ризик на кој е изложена преку воведување на Клучни Индикатори на оперативниот ризик (KRI – Key Risk Indicators) кои ги следи и ја воведе методата на оценка на клучните ризици со примена на методот на самооценување (Risk Control Self Assesment).

Групата врши пресметка на капиталното барање за покривање на оперативните ризици користејќи го стандардизираниот пристап според локалната регулатива.

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ

Управување со капиталот

Основна цел е Групата да ги одржува сопствените средства на оптимално ниво, при тоа запазувајќи го пропишаниот регулативен минимум. Групата е должна постојано да одржува стапка на адекватност на капиталот, која не може да биде пониска од 8%.

Во текот на 2017 година, стапија на сила новите измени во Одлуката за методологијата за адекватност на капиталот, со кои има промена во структурата на сопствените средства со поголем акцент на редовниот основен капитал (подобар квалитет), построги барања за капиталните инструменти кои припаѓаат на основниот и дополнителниот капитал; соодветна промена во минималните капитални барања спгласно новата структура:

- Стапка на редовен основен капитал - 4,5%;
- Стапка на основен капитал – 6%;
- Стапка на сопствени средства – 8%.

Исто така, согласно измените во Законот за Банки од октомври 2016 година, НБРСМ воведе и нова подзаконска регулатива во насока на усогласување со Базелската капитална спогодба Базел 3, како и со соодветните европски регулативи. Со измените на Законот за Банките, банките се должни да одржуваат соодветен износ на капитал за покривање на заштитни слоеви на капиталот и тоа четири заштитни слоеви на капиталот: заштитен слој за зачувување на капиталот утврден на ниво од 2,5% од активата пондерирана според ризиците, противцикличен заштитен слој на капиталот кој може да изнесува до 2,5% од активата пондерирана според ризиците, но и повеќе во зависност од други системски фактори/индикатори, заштитен слој на капиталот за системски значајни банки кој може да се движи од 1% до 3,5% од активата пондерирана според ризиците и системски заштитен слој на капиталот којшто може да се движи од 1% до 3% од активата пондерирана според ризиците. Новата регулатива се однесува на следното:

- Одлука за методологија за управување со ризикот на задолженост;
- Одлука за методологија за утврдување на максималниот износ за распределба на резултатот од работењето;
- Одлука за методологијата за идентификување системски значајни банки;
- Одлука за методологијата за изработка на план за опоравување на системски значајни банки;

- Одлука за методологијата за утврдување на стапката на противцикличен заштитен слој на капиталот за изложености во РМ.

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ(продолжение)

Управување со капиталот (продолжение)

Банката беше идентификувана како системски значајна банка од страна на НБРСМ за што има обврска да издвојува редовен основен капитал од 1% од активата пондерирана според ризиците. Исто така, согласно супервизорската оцена на профилот на ризикот од страна на НБРСМ, Банката е должна да издвојува дополнителен капитален додаток од 2%, кој може да го исполни со било кој квалитет на капитал, односно било која компонента на сопствените средства.

Групата настојува веродостојно да ја измери постојната ризичност на активата, да ја предвиди идната ризичност, како и потребата за сопствени средства со цел одржување оптимално ниво на адекватност на капиталот.

Доколку се зголеми ризичноста на активата во принцип за да се одржи оптималното ниво на адекватност на капиталот, Групата може да ги зголеми сопствените средства или да превземе мерки за намалување на ризично пондерираната актива.

Капиталот потребен за покривање на ризиците претставува збир од капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик, капиталот потребен за покривање на валутниот ризик, капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките, капиталот потребен за покривање на пазарните ризици и капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик. Банката е должна да располага со адекватно ниво на капитал потребен за покривање на наведените ризици.

Во процесот на управување со ризиците, Групата воведува процедури и методологија за утврдување за адекватноста на капиталот и го пресметува на квартално ниво. Групата врши стрес тест на адекватноста на капиталот каде проверува дали стапката на адекватност на капиталот го одржува пропишаното ниво по законска регулатива односно зацртаната деловна политика на Банката и препораката од регулаторот.

Адекватноста на капиталот на 31 декември 2018 и 31 декември 2017 година е прикажана во следните табели.

Сопствени средства

Во табелата подолу е даден преглед на Извештајот за сопствени средства (Образец СС) подготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, согласно важечката пропишана регулатива на НБРСМ на 31 декември 2018 и 2017 година.

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ(продолжение)

Управување со капиталот (продолжение)

Сопствени средства

Ред. бр.	Опис	тековна година 2018	претходна година 2017
		во илјади денари	
1.	**Сопствени средства**	**2.855.182**	**2.933.964**
2.	**Основен капитал**	**2.240.232**	**2.319.057**
3.	**Редовен основен капитал (РОК)**	***2.240.232***	***2.319.057***
3.1.	Позиции во РОК	*2.240.232*	*2.319.057*
3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	***1.662.775***	***1.662.775***
3.1.2.	Премија од капиталните инструменти од РОК	***558.522***	***558.522***
3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	***124.044***	***94.662***
3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	-	-
3.1.5.	(-) Акумулирана загуба од претходни години	***(120.510)***	-
3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	-	-
3.1.7.	Збирна сеопфатна добивка или загуба	***15.401***	***3.098***
3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	-	-
3.2.1.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
3.2.2.	(-) Нематеријални средства се средствата поврзани со основањето, лиценците, патентите, концесиите и заштитните знаци (вклучително и преддоговорите за нивно стекнување/користење) и гудвилот. Програмската поддршка (англ. software) или програмската поддршка во развој не се сметаат за нематеријални средства. Нематеријалните средства се искажуваат во нето-износ, намалени за износот на акумулираната амортизација и загубите за оштетување;	-	-
3.2.3.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката	-	-
3.2.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
3.2.5.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
3.2.6.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
3.2.7.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
3.2.8.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
3.2.9.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
3.2.10.	(-) Трошоци за данок	-	-
3.2.11.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-
3.3.	Регулаторни усогласувања на РОК	-	-
3.3.1.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
3.4.1.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-	-
3.4.2.	Останато	-	-
3.5.	Други позиции од РОК	-	-
		-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ(продолжение)
Управување со капиталот (продолжение)
Сопствени средства (продолжение)

Ред. бр.	Опис	тековна година 2018	претходна година 2017
		во илјади денари	
4.	**Додатен основен капитал (ДОК)**	-	-
4.1.	Позиции во ДОК	-	-
4.1.1.	Капитални инструменти од ДОК	-	-
4.1.2.	Премија од капиталните инструменти од ДОК	-	-
4.2.	(-) Одбитни ставки од ДОК	-	-
4.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
4.2.2.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
4.2.3.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
4.2.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
4.2.5.	(-) Износ на одбитни ставки од ДК којшто го надминува вкупниот износ на ДК	-	-
4.2.6.	(-) Трошоци за данок	-	-
4.3.	Регулаторни усогласувања на ДОК	-	-
4.3.1.	(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
4.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
4.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
4.4.1.	Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	-	-
4.4.2.	Останато	-	-
4.5.	Други позиции од ДОК	-	-
5.	**Дополнителен капитал (ДК)**	***614.950***	***614.907***
5.1.	Позиции во ДК	***614.950***	***614.907***
5.1.1.	Капитални инструменти од ДК	-	-
5.1.2.	Субординирани кредити	***614.950***	***614.907***
5.1.3.	Премија од капиталните инструменти од ДК	-	-
5.2.	(-) Одбитни ставки од ДК	-	-
5.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
5.2.2.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
5.2.3.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
5.2.4.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
5.3.	Регулаторни усогласувања на ДК	-	-
5.3.1.	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
5.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
5.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
5.4.1.	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-	-
5.4.2.	Останато	-	-
5.5.	Други позиции од ДК	-	-

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (продолжение)

Управување со капиталот (продолжение)

Стапка на адекватност на капиталот

Во табелата подолу е даден преглед на Извештајот за стапката на адекватност на капиталот (Образец АК) подготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, согласно важечката пропишана регулатива на НБРСМ на 31 декември 2018 и 2017 година.

Ред. бр.	ОПИС	тековна година 2018	претходна година 2017
		во илјади денари	
I	**Актива пондерирана според кредитниот ризик**		
1	Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	13.913.419	11.831.175
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	1.113.073	946.494
II	**АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК**		
3	Агрегатна девизна позиција	269.941	481.712
4	Нето-позиција во злато	-	-
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	21.595	38.537
6	Актива пондерирана според валутниот ризик	269.941	481.712
III	**АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК**		
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	115.138	111.473
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап	-	-
9	Актива пондерирана според оперативниот ризик	1.439.221	1.393.412
IV	**АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ**		
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3+11.4+11.5)	-	-
11.1	Капитал потребен за покривање на позициски ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	-	-
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.2	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
11.3	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	-	-
11.4	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
11.5	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	-	-
12	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11)	-	-
13	Актива пондерирана според други ризици	-	-
V	**АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ**	15.622.581	**13.706.299**
14	Капитал потребен за покривање на ризиците	1.249.806	1.096.504
VI	**СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА**	**2.855.182**	**2.933.964**
VII	**АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/V)**	**18,28%%**	**21,41%**

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ

Известувањето според сегментите се врши според оперативните сегменти на Групата.

Оперативен сегмент е компонента од активностите на Групата за која што се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- Надзорниот одбор ги разгледува оперативните резултати на одделниот оперативен сегмент на редовна основа, со цел да се оценат остварувањата и да се донесе одлука за идните деловни активности на тој сегмент; и
- достапни се одделни финансиски информации за сегментот.

Примарни деловни сегменти на Групата се:

- работа со население (работа со физички лица и самостојни вршители на дејност) – дадени кредити, гаранции и акредитиви, услуги за платен промет, кредитни картички, тековни и орочени депозити итн.
- корпоративно Групата (работа со нефинансиски и финансиски друштва) – дадени кредити, гаранции и акредитиви, тековни и орочени депозити, услуги за платен промет, деривати итн.

Секундарни географски сегменти за Групата се:

- земји – членки на Европска унија.
- други европски земји надвор од Европската унија.
- земји надвор од Европа. членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД).

Следната табела ги прикажува консолидираниот биланс на состојба и консолидираниот биланс на успех по одделни деловни сегменти и ги идентификува приходите/расходите кои се јавуваат меѓу сегментите.

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

А. Оперативни сегменти (продолжение)

во илјади денари

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)				Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Држава			
2018 (тековна година)							
Нето-приходи/(расходи) од камата	333.819	197.610	-	65.627	-	-	597.056
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	113.118	13.230	-	1.683	-	(1.307)	126.724
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-
Нето-приходи од други финансики инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	72.880	125.542	-	942	-	2.052	201.416
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	***519.817***	***336.382***	-	***68.252***	-	***745***	***925.196***
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	13.671	(286.210)	-	9.774	-	161.762	(101.003)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	(999)	-	-	-	(9.231)	(10.230)
Амортизација	-	-	-	-	-	(55.545)	(55.545)
Трошоци за преструктурирање	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	(137.955)	(52.335)	-	-	-	(376.475)	(566.765)
Вкупно расходи по сегмент	***(124.284)***	***(339.544)***	-	***9.774***	-	***(279.489)***	***(733.543)***
Финансиски резултат по сегмент	395.533	(3.162)	-	78.026	-	(278.744)	191.653
Данок од добивка	-	-	-	-	-	(17.811)	(17.811)
Добивка/(загуба) за финансиската година	**395.533**	**(3.162)**	-	**78.026**	-	**(296.555)**	**173.842**
Вкупна актива по сегмент	7.123.286	7.917.179	-	2.972.518	-	-	18.012.983
Неалоцирана актива по сегмент						3.314.961	3.314.961
Вкупна актива	***7.123.286***	***7.917.179***	-	***2.972.518***	-	***3.314.961***	***21.327.944***
Вкупно обврски по сегмент	8.436.209	9.716.260	-	91.437	-	-	18.243.906
Неалоцирани обврски по сегмент						603.970	603.970
Вкупно обврски	**8.436.209**	**9.716.260**	-	**91.437**	-	**603.970**	**18.847.876**

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

А. Оперативни сегменти (продолжение)

во илјади денари

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)				Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Држава			
2017 (претодна година)							
Нето-приходи/(расходи) од камата	291.496	236.337	-	79.964	-	-	607.797
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	81.021	11.706	-	4.098	-	(8.275)	88.550
Нето-приходи од тргување							-
Нето-приходи од други финансики инструменти евидентирани по објективната вредност							-
Останати оперативни приходи	57.042	119.205	-	164	-	12.130	188.541
Приходи реализирани помеѓу сегментите							-
Вкупно приходи по сегмент	***429.559***	***367.248***	-	***84.226***	-	***3.855***	***884.888***
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	17.741	(238.788)	-	-	-	57.826	(163.221)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	(2.853)	-	-	-	-	(2.853)
Амортизација	-	-	-	-	-	(50.444)	(50.444)
Трошоци за преструктурирање	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	(247.921)	(91.161)	-	-	-	(317.710)	(656.792)
Вкупно расходи по сегмент	***(230.180)***	***(332.802)***	-	-	-	***(310.328)***	***(873.310)***
Финансиски резултат по сегмент	199.379	34.446	-	84.226	-	(306.473)	11.578
Данок од добивка	-	-	-	-	-	(4.173)	(4.173)
Добивка/(загуба) за финансиската година	**199.379**	**34.446**	-	**84.226**	-	**(310.646)**	**7.405**
Вкупна актива по сегмент	6.114.707	6.591.131	-	2.980.518	-	-	15.686.356
Неалоцирана актива по сегмент						3.141.666	3.141.666
Вкупна актива	***6.114.707***	***6.591.131***	-	***2.980.518***	-	***3.141.666***	***18.828.022***
Вкупно обврски по сегмент	7.182.586	8.982.306	-	11.687	-		16.176.579
Неалоцирани обврски по сегмент						225.571	225.571
Вкупно обврски	**7.182.586**	**8.982.306**	-	**11.687**	-	**225.571**	**16.402.150**

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

Б. Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни комитенти

во илјади денари	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)				Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно по значаен комитент
	Корпоративно банкарство	Држава					
2018 (тековна година)							
(банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)							
Клиент 1							
приходи	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2							
приходи	-		-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3							
приходи	-		-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-
2017 (претходна година)							
(банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)							
Клиент 1							
приходи	9.560	-	-	-	-	-	9.560
(расходи)	(52.398)	-	-	-	-	-	(52.398)
Клиент 2							
приходи	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3							
приходи	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	***(42.838)***	-	-	-	-	-	***(42.838)***

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

B. Географски подрачја

во илјади денари	Република Македонија	Земји-членки на Европската унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	Останато (наведете ги одделно значајните географски сегменти)				Неалоцирано	Вкупно
2018 (тековна година)										
Вкупни приходи	1.100.353	86.869	-	427	-	-	-	-	-	1.187.649
Вкупна актива	20.137.925	1.164.190	-	25.829	-	-	-	-	-	21.327.944
	-	-	-		-	-	-	-	-	
2017 (претходна година)										
Вкупни приходи	1.120.985	2.365	-	198	-	-	-	-	-	1.123.548
Вкупна актива	17.353.140	1.462.153	-	12.729	-	-	-	-	-	18.828.022

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИТЕ ОБВРСКИ

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови. Објективната вредност се базира на проценката од страна на раководството зависно од видот на средствата и обврските.

Следната табела ги сумира сметководствените вредности и објективните вредности на тие финансиски средства и обврски кои што не се презентирани во консолидираниот Биланс на состојба по нивната објективна вредност.

А. Објективна вредност на финансиските средства и обврски

во илјади денари	тековна година 2018		тековна година 2017	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	4.851.491	4.851.491	4.403.040	4.403.040
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	13.966.359	13.966.359	11.586.930	11.586.930
Вложувања во хартии од вредност	1.948.086	1.948.086	2.227.494	2.227.494
Вложувања во придружени друштва	72.067	72.067	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	21.819	21.819
Останати побарувања	91.736	91.736	100.564	100.564
Заложени средства	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	1.061.034	1.061.034	723.409	723.409
Депозити на други комитенти	14.928.145	14.928.145	12.440.541	12.440.541
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	1.711.963	1.711.963	2.106.685	2.106.685
Субординирани обврски	620.741	620.741	620.698	620.698
Обврски за данок на добивка (тековен)	11.594	11.594	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-
Останати обврски	230.916	230.916	144.523	144.523

а) Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на парични средства и парични еквиваленти е еднаква на нивната објективна вредност со оглед дека вклучуваат готовина и ностро сметки кои претставуваат нерестриктивни побарувања по депозити и пласмани во НБРСМ и достасуваат во краток рок.

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

А. Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжение)

б) Кредити на и побарувања од банки

Побарувањата од банки ги вклучуваат меѓубанкарските пласмани. Објективната вредност на пласманите и т.н. "overnight" депозити, поради нивната краткорочност е иста со нивната евидентирана вредност.

в) Кредити на и побарувања од други комитенти

Кредитите се прикажани по амортизирана вредност намалени за нивната резервација поради оштетување. Кредитите одобрени на коминтенти имаат претежно флуктуирачка каматна стапка. Објективната вредност е приближна на нивната евидентирана вредност.

г) Вложување во хартии од вредност до доспевање

Хартиите од вредност кои се чуваат до достасување се мерат според нивната објективна вредност. Објективната вредност се заснова на пазарните цени или брокерските/дилерските цени за котирање. Во отсуство на такви информации, објективната вредност се проценува користејќи ги пазарните цени за котирање на хартии од вредност со слични карактеристики во однос на кредит, достасување и добивка.

д) Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства кои ги вклучуваат паричните средства и паричните еквиваленти поради нивниот краткорочен карактер, се смета дека е апроксимативна на нивната евидентирана вредност.

ѓ) Останати побарувања

Со оглед на краткиот рок на достасување, сметководствената вредност на останатите побарувања е еднаква на нивната објективна вредност.

е) Депозити и обврски по кредити

Проценетата објективна вредност на депозитите по видување, вклучувајќи ги и некаматоносните депозити претставува износот кој ќе се исплати по видување.

Објективната вредност на орочените депозити по варијабилни каматни стапки е нивната евдентирана вредност на денот на изготвување на консолидираниот Биланс на состојба.

Евидентираната вредност на обврските по кредити битно не се разликува од нивната објективна вредност главно поради варијабилните каматни стапки и нивните промени.

ж) Останати обврски

Со оглед на краткиот рок на достасување, сметководствената вредност на останатите обврски е еднаква на нивната објективна вредност.

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

во илјади денари	Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2018 (тековна година)					
Финансиски средства мерени по објективна вредност					
Средства за тргување	19	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23.1	715.090	1.232.996	-	1.948.086
Вкупно		**715.090**	**1.232.996**	**-**	**1.948.086**
Финансиски обврски мерени по објективна вредност					
Обврски за тргување	32	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вкупно		-	-	-	-
31 декември 2017 (претходна година)					
Финансиски средства мерени по објективна вредност					
Средства за тргување	19	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23.1	710.725	1.451.564	65.205	2.227.494
Вкупно		**710.725**	**1.451.564**	**65.205**	**2.227.494**
Финансиски обврски мерени по објективна вредност					
Обврски за тргување	32	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вкупно		-	-	-	-

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Групата ги класификува финансиските средства и обврски согласно хиерархијата за техники на вреднување и информациите дали потребните инпути за вреднување се јавно достапни или не, согласно која постојат три нивоа на хиерархија на објективна вредност и тоа:

- Ниво 1 - објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар. Во Ниво 1 влегуваат државни обврзници издадени од Република Австрија;

- Ниво 2 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари (влезните информации може директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, како на пр.: котирани цени на активен пазар за слични финансиски инструменти, или сите значајни влезни информации во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврдат и да се следат на активниот пазар). Во 2018 година нема трансфер од Ниво 2 во Ниво 1 на сопственички инструмент (2017: нема);

- Ниво 3 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активни пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти. Во 2018 година нема транфер на сопственички инструмент од Ниво 3 во Ниво 1. (2017: нема).

Во белешката 5 Б.1 се прикажани квантитативните информации за класификација на финансиските средства и обврски според нивото на хиерархија.

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.2. Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност

	тековна година 2018		претходна година 2017	
во илјади денари	трансфери од Ниво 1 во Ниво 2	трансфери од Ниво 2 во Ниво 1	трансфери од Ниво 1 во Ниво 2	трансфери од Ниво 2 во Ниво 1
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3

во илјади денари

	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	**Вкупно средства**	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	**Вкупно обврски**
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Биланост на успех	-	-	-	-	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Биланост на успех	-	-	-	-	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2018 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

6. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КАМАТА

Приходите и расходите по камати се признати во консолидираниот Биланс на успех за сите каматоносни финансиски средства и обврски со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Структура на приходите и расходите по камата според видот на финансиските инструменти:

А. Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските инструменти

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	33.567	30.159
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	486	336
Кредити на и побарувања од други комитенти	656.331	630.908
Вложувања во хартии од вредност	31.110	43.912
Останати побарувања	82	90
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	19.269	24.416
Наплатени претходно отпишани камати	5.034	5.852
Вкупно приходи од камата	***745.879***	***735.673***
Расходи за камата		
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	12.665	5.403
Депозити на други комитенти	84.891	74.729
Издадени должнички хартии од вредност	-	-
Обврски по кредити	28.285	25.789
Субординирани обврски	22.982	21.955
Останати обврски	-	-
Вкупно расходи за камата	***148.823***	***127.876***
Нето-приходи/(расходи) од камата	**597.056**	**607.797**

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

6. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КАМАТА (продолжение)

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	267.599	285.330
Држава	42.917	52.097
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	33.577	30.237
Останати финансиски друштва (небанкарски)	1.280	2.220
Домаќинства	373.854	333.372
Нерезиденти	2.348	2.155
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	19.269	24.416
Наплатени претходно отпишани камати	5.035	5.846
Вкупно приходи од камата	***745.879***	***735.673***
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	23.659	23.294
Држава	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	1.346	34
Банки	63.053	52.530
Останати финансиски друштва (небанкарски)	15.905	5.096
Домаќинства	42.818	45.048
Нерезиденти	2.042	1.874
Вкупно расходи за камата	***148.823***	***127.876***
Нето-приходи/(расходи) од камата	**597.056**	**607.797**

7. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТИ

Приходите од надоместоци и провизии се евидентираат врз основа на принципот на фактичност на настаните, кога услугата е обезбедена.

А. Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	18.037	10.509
Платен промет		
во земјата	81.135	78.173
со странство	42.155	44.501
Картични трансакции	81.745	54.860
Акредитиви и гаранции	17.350	21.686
Брокерско работење	7.290	3.698
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	8.503	1.198
Издавање хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните приходи од провизии и надомести)	3.122	871
_____	-	-
_____	-	-
Вкупно приходи од провизии и надомести	***259.337***	***215.496***
Расходи за провизии и надомести		
Кредитирање	5.910	3.830
Платен промет		
во земјата	27.516	26.341
со странство	13.790	12.926
Картични трансакции	82.936	82.581
Акредитиви и гаранции	661	97
Брокерско работење	712	867
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	180	182
Издавање на хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните расходи од провизии и надомести)	908	122
_____	-	-
_____	-	-
Вкупно расходи за провизии и надомести	***132.613***	***126.946***
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	**126.724**	**88.550**

7. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТИ (продолжение)

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	107.034	106.119
Држава	1.683	4.098
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	1.576	1.674
Банки	1.389	1.675
Останати финансиски друштва (небанкарски)	18.286	9.413
Домаќинства	94.079	82.357
Нерезиденти	35.290	10.160
Вкупно приходи од провизии и надомести	***259.337***	***215.496***
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	10.259	9.948
Држава	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	15.150	11.689
Останати финансиски друштва (небанкарски)	29.504	48.295
Нерезиденти	77.700	57.014
Вкупно расходи за провизии и надомести	***132.613***	***126.946***
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	**126.724**	**88.550**

8. НЕТО-ПРИХОДИ ОД ТРГУВАЊЕ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Средства за тргување		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Приходи од дивиденда од средствата за тргување	-	-
Приходи од камата од средствата за тргување	-	-
Обврски за тргување		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Нето-приходи од тргување	-	-

9. НЕТО-ПРИХОДИ ОД ДРУГИ ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЕВИДЕНТИРАНИ ПО ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Приходи од дивиденда од финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Финансиски обврски по објективната вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа	-	-
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-

10. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КУРСНИ РАЗЛИКИ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	70.296	6.505
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа		
курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(59)	(381)
останати курсни разлики, на нето-основа	(5.339)	62.240
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики	**64.898**	**68.364**

Нето приходите и расходите од курсни разлики вклучуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од:

- порамнување на трансакции во странска валута (монетарни и немонетарни) во текот на целата финансиска година,
- курсирање во МКД на монетарните ставки деноминирани во странска валута на датумот на консолидираниот биланс на состојба.

11. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД ДЕЈНОСТА

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	9.290
Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба	16.935	12.598
Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
Капитална добивка од продажбата на:		
недвижности и опрема	3.489	2.358
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	10.610
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Приходи од кирии	1.878	1.331
Приходи од добиени судски спорови	-	-
Наплатени претходно отпишани побарувања	-	-
Ослободување на резервирања за:		
потенцијални обврски врз основа на судски спорови	-	-
пензии и други користи за вработените	-	-
преструктурирања	-	-
неповолни договори	-	-
останати резервирања	-	-
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати приходи од дејноста)		
приходи од продажба на нетековни средства кои се чуваат за продажба	2.421	2.845
надомест на штета	21.721	64.983
Вкупно останати приходи од дејноста	71.091	-
	117.535	**104.015**

Групата во текот на 2018 наплати надомсест на штета која произлегува од осигурани средства за работа во износ од 71.091 илјади денари.

12. ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА, НА НЕТО-ОСНОВА

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Вкупно
2018 (тековна година)										
Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	-	976.512	936	-	3.612	-	17.877	998.937	219.023	1.217.960
(Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	-	(929.111)	(10.710)	-	(2.893)	-	(622)	(943.336)	(173.621)	(1.116.957)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	**-**	**47.401**	**(9.774)**	**-**	**719**	**-**	**17.255**	**55.601**	**45.402**	**101.003**
2017 (претходна година)										
Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	-	511.199	-	-	-	-	690	511.889	201.954	713.843
(Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	-	(474.930)	-	-	-	-	(7.814)	(482.744)	(67.878)	(550.622)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	**-**	**36.269**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(7.124)**	**29.145**	**134.076**	**163.221**

13. ЗАГУБА ПОРАДИ ОШТЕТУВАЊЕ НА НЕФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА, НА НЕТО-ОСНОВА

во илјади денари	Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество*	Вкупно
2018 (тековна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување	9.231	-	999	-	-	-	**10.230**
(Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-		-	-	-	-
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	**9.231**	**-**	**999**	**-**	**-**	**-**	**10.230**
2017 (претходна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување	-	-	2.853	-	-	-	**2.853**
(Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-		-	-	-	-
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	**-**	**-**	**2.853**	**-**	**-**	**-**	**2.853**

14. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Краткорочни користи за вработените		
Плати	161.091	175.656
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	79.840	78.898
Краткорочни платени отсуства	1.553	1.353
Трошоци за привремено вработување	16.862	10.370
Удел во добивката и награди	-	-
Немонетарни користи	5.834	5.308
	265.180	***271.585***
Користи по престанокот на вработувањето		
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-	-
Користи при пензионирањето	-	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	-	-
Други користи при престанокот на вработувањето	-	-
	-	-
Користи поради престанокот на вработувањето		
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато (наведете ги поединечно оние трошоци за вработените кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните трошоци за вработените)	9.357	4.700
Трошоци за признанија и награди на вработените	8.000	-
Новогодишен надоместок	5.017	1.645
Вкупно трошоци за вработените	**287.554**	**277.930**

15. АМОРТИЗАЦИЈА

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Амортизација на нематеријалните средства		
Интерно развиен софтвер	-	-
Купен софтвер од надворешни добавувачи	17.855	12.933
Други интерно развиени нематеријални средства	-	-
Други нематеријални средства	-	-
Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	-	-
	17.855	**12.933**
Амортизација на недвижностите и опремата		
Градежни објекти	7.583	7.603
Транспортни средства	2.981	4.171
Мебел и канцеларска опрема	27.126	25.737
Останата опрема	-	-
Други ставки на недвижностите и опремата	-	-
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	-	-
	37.690	**37.511**
Вкупно амортизација	**55.545**	**50.444**

16. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД ДЕЈНОСТА

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Трошоци за лиценцирање на софтверот	9.416	5.372
Премии за осигурување на депозитите	17.928	29.866
Премии за осигурување на имотот и на вработените	6.245	3.723
Материјали и услуги	114.256	118.525
Административни и трошоци за маркетинг	48.110	43.824
Останати даноци и придонеси	4.355	3.441
Трошоци за кирии	38.760	38.789
Трошоци за судски спорови	1.238	3.046
Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа	49	875
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	9.250	61.409
Други резервирања, на нето-основа	-	-
Загуба од продажбата на:		
недвижности и опрема	-	326
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)	3.162	3.976
набавна вредност на продадени нетековни средства кои се чуваат за продажба	26.442	65.690
Вкупно останати расходи од дејноста	**279.211**	**378.862**

17. ДАНОК НА ДОБИВКА

А. Расходи/(приходи) за тековен и одложен данок

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Тековен данок на добивка		
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината	17.811	4.173
Корекции за претходни години	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Промени во сметководствени политики и грешки	-	-
Останато	-	-
	17.811	***4.173***
Одложен данок на добивка		
Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-
Промени во даночната стапка	-	-
Воведување нови даноци	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Останато	-	-
	-	-
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	**17.811**	**4.173**

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Тековен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	17.811	4.173
Признаен во капиталот и резервите	-	-
	17.811	***4.173***
Одложен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	-	-
Признаен во капиталот и резервите	-	-
	-	-
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	**17.811**	**4.173**

17. ДАНОК НА ДОБИВКА (продолжение)

Б. Усогласувањето помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

	во %	*во илјади денари*	*во %*	*во илјади денари*
	тековна година 2018		претходна година 2017	
Добивка/(загуба) пред одаочувањето		191.653		11.578
Данок од добивка согласно со применливата даночна стапка	10,00	19.165	10,00	1.158
Ефект од различни даночни стапки во други земји				
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка				
Одаочен приход во странство				
Расходи непризнаени за даночни цели	8,13	15.581	134,85	15.613
Даночно ослободени приходи	(8,84)	(16.935)	(108,81)	(12.598)
Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех				
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби				
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години				
Промени на одложениот данок				
Останато				
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		**17.811**		**4.173**
Просечна ефективна даночна стапка	**9,29**		**36,04**	

Согласно Законот за данок на добивка, основа за пресметување на данок на добивка е добивката која се утврдува во даночниот биланс како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи во износи утврдени согласно прописите за сметководство и сметководствените стандарди зголемена за износот на непризнаените расходи за даночни цели и намалена за износот на даночниот кредит.

17. ДАНОК НА ДОБИВКА (продолжение)

В. Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажани во консолидираниот Биланс на успех

во илјади денари	тековна година 2018			претходна година 2017	
	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Биланост на успех	-	-	-	-	-

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Парични средства во благајна	544.321	427.718
Сметка и депозити во НБРСМ, освен задолжителни депозити во странска валута	1.227.650	1.741.793
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	649.552	522.805
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	1.689	1.627
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	756.161	626.435
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	-	-
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	672.176	302.506
Останати краткорочни високо ликвидни средства	1.087	922
Побарувања врз основа на камати	4.314	50
(Исправка на вредноста)	(1.247)	-
Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек	***3.855.703***	***3.623.856***
Задолжителни депозити во странска валута	995.788	779.184
Ограничени депозити	-	-
(Исправка на вредноста)	-	-
Вкупно	**4.851.491**	**4.403.040**

во илјади денари	тековна година 2018				претходна година 2017			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари				-				-
Исправка на вредноста за годината	3.612	-	-	3.612				-
дополнителна исправка на вредноста								
(ослободување на исправката на вредноста)	(2.893)	-	-	(2.893)				-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-				-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-				-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-				-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-				-
Ефект од курсни разлики	528	-	-	528				-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-				-
Состојба на 31 декември	1.247	-	-	**1.247**	-	-	-	-

Нивото на задолжителните депозити во странска валута во износ од 995.788 илјади денари (2017: 779.184 илјади денари) го претставуваат пропишаниот износ на депозити кои се издвоени во согласност со Одлуката за задолжителни резерви кај НБРСМ. Задолжителните резерви во странска валута се пресметуваат врз основа на просечниот износ на депозитите во странска валута во текот на еден календарски месец. На задолжителната резерва во странска валута согласно измените на Одлуката кои стапија на сила од периодот кој започна на 14 ноември 2018, се утврдува надомест по стапка еднаква на каматната стапка на расположливиот депозит преку ноќ на Европската централна банка, којашто важела на последниот ден од периодот на исполнување. На вишокот издвоени средства се утврдува надомест по стапка еднаква на.

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (продолжение)

каматната стапка на расположливиот депозит преку ноќ на Европската централна банка, којашто важела на последниот ден од периодот на исполнување, намалена за 0,15 процентни поени
Банката учествува во Резервниот Гарантен Фонд со кој управува клириншката куќа КИБС со износ од 276.467 (2017: 49.369 илјади денари), кои се користат за исполнување на обврската за задолжителна резерва во денари, кои заедно со просечната дневна состојба од средствата на сметката на банката кај Народната банка треба да бидат најмалку еднакви на пресметаната задолжителна резерва во денари.
Сметките и депозитите во НБРСМ, освен задолжителните депозити во странска валута во износ од 1.227.650 илјади денари (2017: 1.741.793 илјади денари) вклучуваат задолжителна резерва во денари во износ од 712.704 илјади денари (2017: 588.263 илјади денари), денарски прекуноќен депозит во износ од 500.000 илјади денари (2017: 500.000 илјади денари), како и тековни девизни средства во НБРСМ во износ од 14.945 илјади денари (2017:653.531 илјади денари). На задолжителната резерва во денари не се пресметува камата.
Благајничките записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар во износ од 756.161 илјади денари (2017: 626.435 илјади денари) се набавени од НБРСМ со период на доспевање до 35 дена и каматна стапка од 2,50% (2017: 3,25%). Врз основа на оцената на постојните економски и финансиски услови, како и на постоечките ризици, Народната Банка на РСМ во текот на 2018 година ја намали каматата стапка на благајничките записи неколку пати со оценка дека постои простор за натамошно олабавување на монетарната политика.

19. СРЕДСТВА ЗА ТРГУВАЊЕ

А. Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Хартии од вредност за тргување		
Должнички хартии од вредност за тргување		
Благајнички записи за тргување	-	-
Државни записи за тргување	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Сопственички инструменти за тргување		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Деривати за тргување		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-
	-	-
Кредити и побарувања		
Кредити на и побарувања од банки		-
Кредити на и побарувања од други комитенти		-
Вкупно средства за тргување	-	-

20. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ПО ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ ПРЕКУ КОНСОЛИДИРАНИОТ БИЛАНС НА УСПЕХ ОПРЕДЕЛЕНИ КАКО ТАКВИ ПРИ ПОЧЕТНОТО ПРИЗНАВАЊЕ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Должнички хартии од вредност		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Сопственички инструменти		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-

21. ДЕРИВАТНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ ЧУВАНИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

		во илјади денари			
		тековна година 2018		претходна година 2017	
		дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)
А	***Деривати за заштита од ризик/Деривати чувани за управување со ризик***				
А.1	*според видот на променливата*				
	Деривати чувани за управување со ризик				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
А.2	*според видот на заштита од ризик*				
	Заштита од ризикот од објективната вредност	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Б	***Вградени деривати***				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно вградени деривати	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-

22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА

22.1 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД БАНКИ

	во илјади денари			
	тековна година 2018		претходна година 2017	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Кредити на банки	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Репо	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста	-	-	-	-

во илјади денари	тековна година 2018				претходна година 2017			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината	-	-	-	-	-	-	-	-
дополнителна исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА (продолжение)

22.2 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИТЕНТИ

А. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

	во илјади денари			
	тековна година 2018		претходна година 2017	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва	**3.342.129**	**3.820.824**	**2.536.869**	**3.479.585**
побарувања по главница	3.259.588	3.820.824	2.430.190	3.479.585
побарувања врз основа на камати	82.541	-	106.679	-
Држава	**174**	**340.329**	**237**	**267.090**
побарувања по главница	-	340.329	-	267.090
побарувања врз основа на камати	174	-	237	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-	-	-
побарувања по главница	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	**36.262**	**224.898**	**52**	**61.469**
побарувања по главница	36.000	224.898	-	61.469
побарувања врз основа на камати	262	-	52	-
Домаќинства	**454.249**	**6.597.589**	**436.332**	**5.641.986**
побарувања по главница	436.822	6.597.589	419.589	5.641.986
станбени кредити	5.905	2.807.977	8.862	2.536.842
потрошувачки кредити	73.837	3.023.534	55.642	2.468.599
автомобилски кредити	-	-	-	91
хипотекарни кредити	5.520	527.679	4.504	406.561
кредитни картички	78.637	53.484	82.474	54.389
други кредити	272.923	184.915	268.107	175.504
побарувања врз основа на камати	17.427	-	16.743	-
Нерезиденти, освен банки	**283**	**-**	**256**	**338**
побарувања по главница	282	-	255	338
побарувања врз основа на камати	1	-	1	-
Тековна достасаност	1.908.878	(1.908.878)	1.744.202	(1.744.202)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	**5.741.975**	**9.074.762**	**4.717.948**	**7.706.266**
(Исправка на вредноста)	(432.246)	(418.132)	(408.282)	(429.002)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	**5.309.729**	**8.656.630**	**4.309.666**	**7.277.264**

22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА (продолжение)

22.2 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИТЕНТИ (продолжение)

А. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот (продолжение)

во илјади денари	тековна година 2018				претходна година 2017			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	215.416	179.437	549.829	944.682	-	-	-	1.011.667
Исправка на вредноста за годината дополнителна исправка на вредноста	319.377	308.300	348.835	976.512	-	-	-	511.199
(ослободување на исправката на вредноста)	(323.200)	(325.137)	(280.774)	(929.111)	-	-	-	(474.930)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	26	(625)	(13)	(612)	-	-	-	
- исправка на вредноста за Група 2	365	287	71	723	-	-	-	
- исправка на вредноста за Група 3	231	436	168	835	-	-	-	
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	(381)
(Отпишани побарувања)	-	-	(141.705)	(141.705)	-	-	-	(210.271)
Состојба на 31 декември	**211.593**	**162.600**	**476.185**	**850.378**	**-**	**-**	**-**	**837.284**

Разликата помеѓу вкупната исправка на вредност на 31 декември 2017 и 1 јануари 2018 се должи на ефектот на дополнителна исправка на вредност во износ од 107.398 илјади денари заради примена на МСФИ 9 стандардот (белешка 1.Б.2).

Б. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Првокласни инструменти за обезбедување *(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)*		
Првокласни инструменти за обезебедување		
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	643.891	694.673
државни хартии од вредност	-	-
државни безусловни гаранции	-	-
банкарски гаранции	-	-
Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	-	-
Гаранции од физички лица	-	-
Залог на недвижен имот		
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	3.258.938	3.078.791
имот за вршење дејност	3.532.826	2.824.760
Залог на подвижен имот	223.908	240.248
Останати видови обезбедување	78.463	120.763
Необезбедени	6.228.333	4.627.695
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	**13.966.359**	**11.586.930**

22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА (продолжение)

22.2 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИТЕНТИ (продолжение)

Ризици и неизвесности

Групата евидентираше резервации за загуби поради оштетување за сите познати и предвидливи ризици на датумот на финансиските извештаи.

Портфолиото на Групата содржи одреден број на должници чија можност за отплата на долговите беше под влијание на економските случувања во Република Македонија.

Групата продолжува да ги обезбедува побарувањата првенствено со недвижен имот, градежни објекти и опрема, а во случај на банкарски услуги на мало обезбедувањето на кредитите е во зависност од видот на производот.

Во зависност од класификацијата на кредитите, Групата вложува крајни напори за навремена реализација на средствата за обезбедување. Во случај истото да се покаже како неуспешно, во иднина ќе биде неопходно да биде извршена дополнителна резервација за загуби поради оштетување.

Во текот на 2018 година Групата изврши отпис на побарувања во износ од 141.705 илјади денари (2017: 210.271 илјади денари).

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

23.1 ВЛОЖУВАЊА ВО ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

А. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Должнички хартии од вредност		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	13.857	141.221
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	1.219.139	1.310.343
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	653.240	648.875
	1.886.236	***2.100.439***
Котирани	653.240	648.875
Некотирани	1.232.996	1.451.564
	1.886.236	***2.100.439***
Сопственички инструменти		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	61.850	127.055
	61.850	***127.055***
Котирани	-	-
Некотирани	61.850	127.055
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	***1.948.086***	**2.227.494**

во илјади денари	тековна година 2018				претходна година 2017			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	3.152	-	-	3.152	-	-	-	12.481
Корекција на почетната состојба - ефект од МСФИ9	7.297			7.297				
Исправка на вредноста за годината дополнителна исправка на вредноста	936	-	-	936	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	(10.710)	-	-	(10.710)	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	
Ефект од курсни разлики	7	-	-	7	-	-	-	
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	
(Отуѓување)	-	-	-	-	-	-	-	(9.329)
Состојба на 31 декември	**682**	-	-	**682**	-	-	-	**3.152**

Вкупниот ефект од примена на новиот МСФИ 9 стандард за дополнителна исправка на вредност на вложувањата во хартии од вредност изнесува 10.449 илјади денари (белешка 1.Б.2) и истовремено е извршено усогласување на исправката заради преминот од стариот МСС 39 на новиот МСФИ 9 стандард.

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

23.1 ВЛОЖУВАЊА ВО ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА (продолжение)

Државните записи во износ од 13.870 илјади денари (2017: 141.221 илјади денари) се номинирани во денари, со рок на доспевање од една година и каматна стапка од 1,20%.

А. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент (продолжение)

Обврзниците издадени од страна на државата во износ од 1.219.139 илјади денари (2017: 1.310.342 илјади денари) се издадени од страна на Министерство за финансии на Република Македонија, од кои износ од 1.083.254 илјади денари (2017: 852.149 илјади денари) се номинирани во денари, а износ од 135.885 илјади денари (2017: 458.193 илјади денари) се номинирани во евра. Овие државни обврзници имаат каматна стапка од 1,50% до 3,70% и рок на достасување од две до пет години.

Останатите должнички интрументи во износ од 653.240 илјади денари (2017: 648.875 илјади денари) се однесуваат на обврзници издадени од страна на Република Австрија и истите се номинирани во износ од 7.000.000 евра и 3.000.000 евра. Овие должнични инструменти достасуваат до 20 октомври 2025 година и 20 октомври 2026 година и имаат каматна стапка од 1,20% и 0,75%, соодветно.

Останати сопственички интсрументи

На 3 јуни 2016 година, Банката се стекна со 100% удел во Друштвото за градежништво, трговија и услуги С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје во номинален износ од ЕУР 5.000, кој е вклучен во позицијата останати сопственички инструменти. Претходен сопственик на С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје беше ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје.

Останатите сопственички инструменти вклучуваат и учество на Групата во капиталот на Македонска Берза АД Скопје во износ од 23.221 илјади денари или 15,97%, како и учество во капиталот на Централен Депозитар за хартии во износ од 14.749 илјади денари или 19,98% и учество во капиталот на Клириншка куќа КИБС АД Скопје во износ од 27.027 илјади денари или 10,16%.

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ (продолжение)

23.2 ВЛОЖУВАЊЕ ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСТАСУВАЊЕ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Должнички хартии од вредност		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста	-	-
(Исправка на вредноста)	-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста	-	-

	тековна година 2018				претходна година 2017			
во илјади денари	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

24. ВЛОЖУВАЊА ВО ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА

А. Процент на учество на Групата во подружници и во придружени друштва

Назив на подружниците и на придружените друштва	Земја	во %			
		Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017
С АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје - подружница	Р. Македонија	100%	100%	100%	100%
ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје – придружено друштво	Р. Македонија	49%	49%	49%	49%
		-	-	-	-

Б. Финансиски информации за придружените друштва - 100%

Назив на придружените друштва	во илјади денари				
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
тековна година 2018					
ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје – придружено друштво	1.586.424	1.438.318	148.106	156.485	38.740
	1.586.424	**1.438.318**	**148.106**	**156.485**	**38.740**
претходна година 2017					
ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје – придружено друштво	1.158.248	1.018.084	140.164	118.661	32.983
	1.158.248	**1.018.084**	**140.164**	**118.661**	**32.983**

25. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Побарувања од купувачите	1.877	10.926
Однапред платени трошоци	49.995	46.606
Пресметани одложени приходи		
Побарувања за провизии и надомести	9.815	17.296
Побарувања од вработените	982	629
Аванси за нематеријални средства	-	-
Аванси за недвижности и опрема	-	-
Останато (наведете ги поединечно побарувањата кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати побарувања)	5.866	9.175
Побарувања за картични трансакции	47.015	67.048
Ситен инвентар во употреба	2.275	4.332
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	***117.825***	***156.012***
(Исправка на вредноста)	(26.089)	(19.528)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	**91.736**	**136.484**

во илјади денари	тековна година 2018				претходна година 2017			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	377	360	18.791	19.528	-	-	-	28.483
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	1.122	56	16.699	17.877	-	-	-	690
(ослободување на исправката на вредноста)	(331)	(291)	-	(622)	-	-	-	(7.814)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	(10.694)	(10.694)	-	-	-	(1.831)
Состојба на 31 декември	**1.168**	**125**	**24.796**	**26.089**	**-**	**-**	**-**	**19.528**

26. ЗАЛОЖЕНИ СРЕДСТВА

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Должнички хартии од вредност	-	-
Сопственички инструменти	-	-
Кредити на и побарувања од банки		
Кредити на и побарувања од други клиенти		
Останати побарувања		
Вкупно заложени средства	-	-

27. ПРЕЗЕМЕНИ СРЕДСТВА ВРЗ ОСНОВА НА НЕНАПЛАТЕНИ ПОБАРУВАЊА

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Почетна сметководствена вредност						
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	14.379	121.196	20.355	23.369	-	179.299
усогласување со сметководствена евиденција	315	(74.664)	(6.093)	11.345	-	(69.097)
преземени во текот на годината	-	13.532	-	-	-	13.532
(продадени во текот на годината)	(13.889)	(19.407)	(2.274)	(18.903)	-	(54.473)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	***805***	***40.657***	***11.988***	***15.811***	-	***69.261***
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)	805	40.657	11.988	15.811	-	69.261
преземени во текот на годината	13	634	-			647
(продадени во текот на годината)	-	-	-	(12.290)		(12.290)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-			-
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	***818***	***41.291***	***11.988***	***3.521***	-	***57.618***
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	7.356	111.735	19.756	12.920	-	151.767
усогласување со сметководствена евиденција	216	(69.154)	(8.866)	8.707	-	(69.097)
загуба поради оштетување во текот на годината	16	790	444	1.603	-	2.853
(продадени во текот на годината)	(6.846)	(5.875)	(1.121)	(12.143)	-	(25.985)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	***742***	***37.496***	***10.213***	***11.087***	-	***59.538***
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)	742	37.496	10.213	11.087	-	59.538
загуба поради оштетување во текот на годината	13	631	355			999
(продадени во текот на годината)				(7.566)		(7.566)
(пренос во сопствени средства)						-
останати преноси						-
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	***755***	***38.127***	***10.568***	***3.521***	-	***52.971***
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2017 (претходна година)	7.023	9.461	599	10.449	-	27.532
на 31 декември 2017 (претходна година)	**63**	**3.161**	**1.775**	**4.724**	-	**9.723**
на 31 декември 2018 (тековна година)	**63**	**3.164**	**1.420**	-	-	**4.647**

Објективната вредност на преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања изнесува 44.467 илјади денари (2017: 47.491 илјади денари).

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

во илјади денари	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	-	98.622	-	9.520	-	-	108.142
усогласување со сметководствена евиденција	-	5.739		(6.860)			(1.121)
зголемувања преку нови набавки	-	10.925		17.120	-	-	28.045
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-		-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	**-**	***115.286***	**-**	***19.780***	**-**	**-**	***135.066***
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)	-	115.286	-	19.780	-	-	135.066
зголемувања преку нови набавки	-	37.088		3.312	-	-	40.400
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	(23.092)	-	-	(23.092)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	**-**	***152.374***	**-**	**-**	**-**	**-**	***152.374***
Амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	-	68.852	-	-	-	-	68.852
усогласување со сметководствена евиденција	-	(1.121)					(1.121)
амортизација за годината	-	12.933	-	-	-	-	12.933
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	**-**	***80.664***	**-**	**-**	**-**	**-**	***80.664***
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)	-	80.664	-	-	-	-	80.664
амортизација за годината	-	17.855	-	-	-	-	17.855
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	**-**	***98.519***	**-**	**-**	**-**	**-**	***98.519***
Сегашна сметководствена вредност							
на 1 јануари 2017 (претходна година)	-	29.770	-	9.520	-	-	39.290
на 31 декември 2017 (претходна година)	**-**	**34.622**	**-**	**19.780**	**-**	**-**	**54.402**
на 31 декември 2018 (тековна година)	**-**	**53.855**	**-**	**-**	**-**	**-**	**53.855**

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (продолжение)

Б. Сметководствена вредност на нематеријалните средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Групата

во илјади денари	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:						
на 31 декември 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2018 (тековна година)	-	-	-	-	-	-

На 31 декември 2018 и 2017 година, Групата нема нематеријални средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Групата.

29. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	193	319.138	26.503	114.552	108.356	16.693	-	-	585.435
усогласување со сметководствена евиденција	-	-	-	-	5.601	(5.735)	-	-	(134)
зголемувања	-	-	971	9.885	6.933	141	-	-	17.930
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(14.381)	(2.528)	(6.501)	(11.861)	(384)	-	-	(35.655)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	***193***	***304.757***	***24.946***	***117.936***	***109.029***	***10.715***	***-***	***-***	***567.576***
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)	193	304.757	24.946	117.936	109.029	10.715	-	-	567.576
зголемувања	-	-	7.482	10.793	2.701	780	-	-	21.756
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(5.402)	(10.492)	(874)	(181)	-	-	(16.949)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	***193***	***304.757***	***27.026***	***118.237***	***110.856***	***11.314***	***-***	***-***	***572.383***

29. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА (продолжение)

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност (продолжение)

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцеларска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Амортизација и оштетување									
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	-	95.603	17.810	94.290	52.530	16.205	-	-	276.438
усогласување со сметководствена евиденција	-	-	-	-	6.955	(7.089)	-	-	(134)
амортизација за годината	-	7.603	4.171	10.591	14.835	311	-	-	37.511
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(1.787)	(2.528)	(6.501)	(11.410)	(384)	-	-	(22.610)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	**-**	***101.419***	***19.453***	***98.380***	***62.910***	***9.043***	**-**	**-**	***291.205***
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)	-	101.419	19.453	98.380	62.910	9.043	-	-	291.205
амортизација за годината	-	7.584	2.981	11.681	15.053	391	-	-	37.690
загуба поради оштетување во текот на годината	-	9.231	-	-	-	-	-	-	9.231
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(5.402)	(10.492)	(875)	(181)	-	-	(16.950)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	**-**	***118.234***	***17.032***	***99.569***	***77.088***	***9.253***	**-**	**-**	***321.176***
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2017 (претходна година)	193	223.535	8.693	20.262	55.826	488	-	-	308.997
на 31 декември 2017 (претходна година)	**193**	**203.338**	**5.493**	**19.556**	**46.119**	**1.672**	**-**	**-**	**276.371**
на 31 декември 2018 (тековна година)	**193**	**186.523**	**9.994**	**18.668**	**33.768**	**2.061**	**-**	**-**	**251.207**

Б. Сметководствена вредност на материјалните средства кадешто постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Групата

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцела-риска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:									
на 31 декември 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2018 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

30. ТЕКОВНИ И ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ

30.1 Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	21.819
Обврски за данок на добивка (тековен)	11.594	-

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски

А. Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

	тековна година 2018			претходна година 2017		
во илјади денари	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-	-	-

Б. Непризнаени одложени даночни средства

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Даночни загуби	-	-
Даночни кредити	-	-
Вкупно непризнаени одложени даночни средства	-	-

30. ТЕКОВНИ И ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ (продолжение)

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски (продолжение)

В. Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените даночни обврски во текот на годината

		Признаени во текот на годината во:		
во илјади денари	Состојба на 1 јануари	Билансот на успех	Капиталот	Состојба на 31 декември
претходна година 2017				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-		-
Кредити на и побарувања од банки	-	-		-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-		-
Вложувања во хартии од вредност	-	-		-
Нематеријални средства	-	-		-
Недвижности и опрема	-	-		-
Останати побарувања	-	-		-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-		-
Останати обврски	-	-		-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-		-
Останато	-	-		-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-		-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-		-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-
тековна година 2018				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-		-
Кредити на и побарувања од банки	-	-		-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-		-
Вложувања во хартии од вредност	-	-		-
Нематеријални средства	-	-		-
Недвижности и опрема	-	-		-
Останати побарувања	-	-		-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-		-
Останати обврски	-	-		-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-		-
Останато	-	-		-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-		-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-		-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-

31. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ГРУПА ЗА ОТУЃУВАЊЕ

А. Нетековни средства кои се чуваат за продажба

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	88.496	111.759
Вкупно нетековни средства кои се чуваат за продажба	**88.496**	**111.759**

Нетековните средства кои се чуваат за продажба во износ од 88.495 илјади денари претставуваат недвижности кои се во сопственост на подружницата С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје. Се работи за две станбени згради лоцирани во општина Сопиште - Скопје, кои подружницата ги купи од Банката на 13 мај 2016 година, а кои претходно беа заложени како обезбедување кон должникот Мартинили ДООЕЛ Скопје од кој Банката имаше нефункционално побарување.

Од вкупно 62 станови, на 31 декември 2018 преостанати се 23 станови продажба со површина од 1.745 м². Во текот на 2018 година продадени се 13 станови. Минималните цени за становите се движат од 699 евра по м² до 799 евра по м², а вкупната површина на становите изнесува 4.757 м².

31. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ГРУПА ЗА ОТУЃУВАЊЕ (продолжение)

Б. Група за отуѓување

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Група на средства за отуѓување		
Финансиски средства	-	-
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вложувања во придружените друштва	-	-
Побарувања за данок на добивка	-	-
Останати средства	-	-
Вкупно група на средства за отуѓување	**-**	**-**
Обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување		
Финансиски обврски	-	-
Посебна резерва	-	-
Обврски за данок на добивка	-	-
Останати обврски	-	277
Вкупно обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување	**-**	**277**

В. Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	21.721	64.983

Добивката во износ од 21.721 илјади денари (Белешка 11) се однесува на продажба на 13 станови во текот на 2018 година, кои Групата ги чуваше како нетековни средства за продажба.

32. ОБВРСКИ ЗА ТРГУВАЊЕ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Депозити на банки		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
Депозити на други комитенти		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ		
Орочени депозити		
Останати депозити		
	-	-
Издадедни должнички хартии од вредност		
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато		
	-	-
Останати финансиски обврски	-	-
Деривати за тргување		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-
	-	-
Вкупно обврски за тргување	-	-

33. ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ ПО ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ ПРЕКУ КОНСОЛИДИРАНИОТ БИЛАНС НА УСПЕХ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАКО ТАКВИ ПРИ ПОЧЕТНОТО ПРИЗНАВАЊЕ

	во илјади денари			
	тековна година 2018		претходна година 2017	
	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
Депозити на банки				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
Депозити на други комитенти				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
Издадедни должнички хартии од вредност				
Инструменти на пазарот на пари	-	-	-	-
Сертификати за депозит	-	-	-	-
Издадени обврзници	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-
Останати финансиски обврски	-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Движење на промените во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност		
Состојба на 1 јануари	-	-
Признаено во Останата сеопфатна добивка за годината	-	-
(Трансфер во други резервни фондови)	-	-
Состојба на 31 декември	-	-

34. ДЕПОЗИТИ

34.1 ДЕПОЗИТИ НА БАНКИ

	во илјади денари			
	тековна година 2018		претходна година 2017	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки				
домашни банки	127.939	-	96.172	-
странски банки	17.669	-	48.002	-
Депозити по видување				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити				
домашни банки	53.689	-	-	-
странски банки	123.484	307.475	271.653	307.454
Ограничени депозити				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	430.465	-	-
Останати депозити				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити				
домашни банки	36	-	-	-
странски банки	277	-	128	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	**323.094**	**737.940**	**415.955**	**307.454**

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2018

34. ДЕПОЗИТИ (продолжение)

34.2 ДЕПОЗИТИ НА ДРУГИ КОМИТЕНТИ

	во илјади денари			
	тековна година 2018		претходна година 2017	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
Тековни сметки	3.576.714	-	3.514.523	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	872.292	460.737	436.669	423.924
Ограничени депозити	9.977	218.420	4.437	304.084
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	7.162	-	8.021	-
	4.466.145	***679.157***	***3.963.650***	***728.008***
Држава				
Тековни сметки	982	-	977	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-
	982	***-***	***977***	***-***
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Тековни сметки	119.378	-	52.531	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	12.500	-	3.600	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	68	-	14	-
	131.946	***-***	***56.145***	***-***
Финансиски друштва, освен банки				
Тековни сметки	686.651	-	135.293	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	115.214	702.925	19.214	357.590
Ограничени депозити	-	6.000	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	13.317	-	4.666	-
	815.182	***708.925***	***159.173***	***357.590***
Домаќинства				
Тековни сметки	3.716.545	-	2.981.586	-
Депозити по видување	27.288	-	31.383	-
Орочени депозити	1.650.122	1.923.614	1.684.715	1.763.090
Ограничени депозити	22.111	399.109	23.938	344.259
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	44.944	-	47.431	-
	5.461.010	***2.322.723***	***4.769.053***	***2.107.349***
Нерезиденти, освен банки				
Тековни сметки	184.819	-	140.581	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	6.119	148.644	13.073	141.399
Ограничени депозити	-	326	-	326
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	2.167	-	3.217	-
	193.105	***148.970***	***156.871***	***141.725***
	11.068.370	***3.859.775***	***9.105.869***	***3.334.672***
Тековна достасаност	***1.278.579***	***(1.278.579)***	***987.002***	***(987.002)***
Вкупно депозити на други комитенти	**12.346.949**	**2.581.196**	**10.092.871**	**2.347.670**

35. ИЗДАДЕНИ ДОЛЖНИЧКИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	-	-
Вкупно издадени должнички хартии од вредност	-	-

36. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ

А. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на давателот

	во илјади денари			
	тековна година 2018		претходна година 2017	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
резиденти				
Обврски по кредити	-	328.897	489.000	434.941
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	573	-	877	-
нерезиденти				
Обврски по кредити	-	1.382.240	-	1.181.480
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	253	-	387	-
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки			-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нерезиденти, освен банки				
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-		
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	444.557	(444.557)	279.047	(279.047)
Вкупно обврски по кредити	**445.383**	**1.266.580**	**769.311**	**1.337.374**

36. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ (продолжение)

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот

	во илјади денари			
	тековна година 2018		претходна година 2017	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
домашни извори:				
ДЕЛОВНИ БАНКИ	-	-	435.083	54
МБПР	573	328.897	54.793	434.887
НБРСМ	-	-	1	-
	573	***328.897***	***489.877***	***434.941***
странски извори:				
ЕБРД	253	338.223	387	52.706
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG	-	1.044.017	-	1.128.774
	253	***1.382.240***	***387***	***1.181.480***
Тековна достасаност	444.557	(444.557)	279.047	(279.047)
Вкупно обврски по кредити	**445.383**	**1.266.580**	**769.311**	**1.337.374**

Долгорочните извори на средства финансирани во соработка со МБПР се преку следните кредитни линии:

- ИФАД програмата за развој на земјоделството и производство на храна во износ од 170.659,5 илјади денари (2017: 172.979 илјади денари) со каматна стапка од 0,75% и рок на доспевање до 15 април 2035 година;
- ИФАД програмата за развој на земјоделството и производство на храна во износ од 2.929,5 илјади денари (2017: 7.885 илјади денари) со каматна стапка од 0,50%, револвинг кредитни линии;
- Европска инвестициона банка во износ од 181 илјади денари (2017: 151.235 илјади денари) со каматна стапка од 1% и рок на доспевање до 15 јануари 2019 година;
- Европска инвестициона банка во износ од 60.088 илјади денари (2017: 101.882 илјади денари) со каматна стапка од 1% и рок на доспевање до 15 април 2023 година;
- Европска инвестициона банка во износ од 95.039 илјади денари (2017: 906 илјади денари) со каматна стапка од 1% и рок на доспевање до 15 април 2024 година.

Обврските по кредити кон матичната компанија Steiermärkische Bank und Sparkassen AG во износ од 1.044.017 илјади денари (2017: 1.128.774 илјади денари) вклучуваат:

- 252.269 илјади денари со доспевање на 30 јуни 2019 година,
- 292.101 илјади денари, со доспевање на 31 декември 2023 година,
- 499.647 илјади денари, со доспевање на 9 јуни 2025 година.

Овие извори на финансирање се наменети за финансирање во приватниот сектор.

Долгорочните извори на средства финансирани во соработка со Европска Банка за Обнова и Развој (ЕБОР) се следните кредитни линии:

- ЕБРД кредитна линија за финансирање на еколошки економии на Западен Балкан во износ од 61.495 илјади денари со каматна стапка од 1,85% и рок на доспевање до 12 декември 2024 година;
- Хипотекарен заем во износ од 153.738 илјади денари со каматна стапка од 1,88% (фиксна каматна маржа од 1,5% п.а. и премија базирана на стапката расположлива на ЕБРД на пазарот на каматни деривативи пред повлекувањето) и рок на доспевање до 12 декември 2024 година;
- Програма за поддршка на конкурентноста на МСП во износ од 122.990 илјади денари со каматна стапка од 1,7% и рок на доспевање до 18 ноември 2025 година.
- Групата конзистентно ги исполнува финансиските ковенанти од договорните обврски со ЕБОР, и тоа: Capital Capital to Risk Weighted Assets на ниво од 18,3% (2017: 21,4%) и Open Credit Exposure Ratio на ниво од (14,2%) (2017: (20,3%));

37. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Обврски по субординирани депозити		
(наведете ги поединечно:)	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-
	-	-
Обврски по субординирани кредити		
(наведете ги поединечно:)		
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG	614.950	614.907
Обврски врз основа на камати	5.791	5.791
	620.741	**620.698**
Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност		
(наведете ги поединечно:)		
_____	-	-
_____	-	-
_____	-	-
_____	-	-
_____	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-
	-	-
	620.741	**620.698**
Откупливи приоритетни акции	-	-
Вкупно субординирани обврски	**620.741**	**620.698**

Субординираните кредити во износ од 620.741 илјади денари (2017: 620.698 илјади денари) се однесуваат на субординирана обврска од матичната банка, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, одобрена на 28 јуни 2013 година, со иницијален износ од 10.000 илјади евра, од кои 5.000 илјади евра се со променлива каматна стапка од Еурибор +3% на годишно ниво, додека втората половина од 5.000 илјади евра се со фиксна каматна стапка од 4,37%.

Каматата се плаќа полугодишно. Договорено е со кредиторот дека субординираниот долг треба да биде:

- Потполно и навремено достапен за покривање на ризиците на Групата и загубите во работењето;
- Да не е обезбеден со друг тип на обезбедување од страна на Групата или лице поврзано со Групата;
- Во случај на стечај или ликвидација на Групата, субординираниот долг ќе се исплати пред да се намират обврските спрема акционерите на Групата;
- Да не се користи за дополнителни обврски на Групата;
- Да нема третман на депозит.

38. ПОСЕБНА РЕЗЕРВА И РЕЗЕРВИРАЊА

во илјади денари	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложености	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за преструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	65.858	37.245	16.671	-	-	-	119.774
дополнителни резервирања во текот на годината	200.600	89.175	875	-	-	-	290.650
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(67.878)	(27.766)	-	-	-	-	(95.644)
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	**198.580**	**98.654**	**17.546**	**-**	**-**	**-**	**314.780**
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)	198.580	98.654	17.546	-	-	-	314.780
Корекција на почетната состојба - ефект од МСФИ9	2.198	-	-	-	-	-	2.198
дополнителни резервирања во текот на годината	219.023	10.228	370	-	-	-	229.621
(искористени резервирања во текот на годината)	-	(88.197)	-	-	-	-	(88.197)
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(173.620)	(978)	(321)	-	-	-	(174.919)
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	**246.181**	**19.707**	**17.595**	**-**	**-**	**-**	**283.483**

Групата е вклучена во судски постапки од своето редовно работење. Износот на судските спорови кои директно се водат против Групата на 31 декември 2018 година изнесува 35.940 илјади денари (2017: 38.578 илјади денари). Групата ги искористирезервираните загуби за судски спорови направени во 2017 година во износ 88.197 илјади денари.

39. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Обврски кон добавувачите	12.684	23.762
Добиени аванси	-	-
Обврски за провизиите и надоместите	2.200	2.247
Пресметани трошоци	60.172	48.042
Разграничени приходи од претходна година	-	-
Краткорочни обврски кон вработените	-	-
Краткорочни обврски за користите на вработените	1.162	1.491
Останато (наведете ги поединечно обврските кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати обврски)	-	-
обврски по други основи	26.885	21.052
обврски за нераспределени уплати од странство	55.409	38.757
останати обврски по привремени сметки со клиенти	72.404	60.409
Вкупно останати обврски	**230.916**	**195.760**

40. ЗАПИШАН КАПИТАЛ

А. Запишан капитал

	во денари		број на издадени акции				во илјади денари	
	Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
	обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017
Состојба на 1 јануари - целосно платени	2.670	-	622.762	622.762	-	-	1.662.775	1.662.775
Запишани акции во текот на годината		-	-	-	-	-	-	-
Реализација на опциите на акции		-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција		-	-	-	-	-	-	-
Останати промени во текот на годината (наведете детално):		-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември - целосно платени	**2.670**	**-**	**622.762**	**622.762**	**-**	**-**	**1.662.775**	**1.662.775**

Б.1 Дивиденди

Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Групата

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината	-	131.888

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Дивиденда по обична акција	-	212
Дивиденда по приоритетна акција	-	-

Б.2 Објавени дивиденди по денот на консолидираниот Биланс на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во консолидираниот биланс на состојба)

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Објавени дивиденди по 31 декември	-	-

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Дивиденда по обична акција	-	-
Дивиденда по приоритетна акција	-	-

40. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (продолжение)

B. Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

Структурата на акционерите кои имаат сопственост која надминува 5% од издадените акции со право на глас на 31 декември 2018 и 2017 година официјално објавена и прифатена од Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Македонија, е следната:

	во илјади денари		*во %*	
	тековна година 2018	претходна година 2017	тековна година 2018	претходна година 2017
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG	1.658.388	1.658.388	99,74%	99,74%
Вкупно	**1.658.388**	**1.658.388**	**99,74%**	**99,74%**

Премиите од акции претставуваат разлика помеѓу номиналната вредност и продажната цена на акциите. Премиите од акции на 1 јануари 2016 година изнесуваа 861.619 илјади денари и се однесуваа на две емисии на акции од 18 октомври 2011 година и 7 февруари 2012 година. Во секоја од емисиите беа издадени по 184.200 акции со што се зголеми капиталот на Банката за 15.000.000 евра по емисија, односно за вкупно 30.000.000 евра. Во согласност со член 484 „Покривање на загубата" од Законот за Трговските Друштва, во текот на 2016 година премиите од акции беа намалени заради покривање на загуби од минати години, притоа на 31 декември 2017 година и 31 декември 2018 година изнесуваат 558.522 илјади денари.

41. ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА

A. Основна заработка по акција

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции		
Нето-добивка за годината	173.842	7.405
Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции		
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (наведете поодделно)		
_____		
_____		
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	**173.842**	**7.405**

	број на акции	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Пондериран просечен број на обичните акции		
Издадени обични акции на 1 јануари	622.762	622.762
Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината (наведете ги сите настани поодделно)		
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	***622.762***	***622.762***
Основна заработка по акција (во денари)	**279**	**12**

Основна заработувачка по акција се пресметува по пат на делење на добивката која припаѓа на имателите на обични акции (по намалувањето за делот од добивката по одаточување за имателите на приоритетни акции) со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината вклучувајќи сопствени акции купени од страна на Банката.

41. ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА (продолжение)

Б. Разводнета заработка по акција

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводнета)		
Нето-добивка за годината која им припаѓа на имателите на обични акции	173.842	7.405
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции (наведете пооделно)	-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводнета)	**173.842**	**7.405**

	број на акции	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Пондериран просечен број на обични акции (разводнет)		
Издадени обични акции на 1 јануари	622.762	622.762
Ефекти од издавањето на потенцијалните обични акции (наведете ги сите настани пооделно)		
Издадени обични акции на 1 јануари		
Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на 31 декември	***622.762***	***622.762***
Разводнета заработка по акција (во денари)	**279**	**12**

42. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ И ПОТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА

42.1 ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Платежни непокриени гаранции		
во денари	397.118	347.472
во странска валута	240.707	249.751
во денари со валутна клаузула	423	12.298
Чинидбени непокриени гаранции		
во денари	105.101	97.359
во странска валута	-	-
во денари со валутна клаузула	298.587	403.941
Непокриени акредитиви		
во денари	-	-
во странска валута	36.062	74.670
во денари со валутна клаузула	-	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	192.490	177.581
Неискористени лимити на кредитни картички	167.733	186.811
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	1.091.827	1.721.684
Издадени покриени гаранции	99.152	201.046
Покриени акредитиви	-	-
Останати потенцијални обврски	3.000	-
Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва	***2.632.200***	***3.472.613***
(Посебна резерва)	(246.181)	(198.580)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	**2.386.019**	**3.274.033**

Потенцијалните обврски на Групата се состојат од потенцијални обврски за кредити, потенцијални обврски за гаранции и потенцијални обврски за акредитиви за правни лица и потенцијални обврски за кредити на физички лица, лимити на трансакциски сметки и лимити на кредитни картички.

Од вкупните потенцијани обврски по основ на издадени непокриени гаранции со рок на достасување до една година се во износ од 962.864 илјади денари (2017: 670.156 илјади денари). Непокриените акредитиви се со рок на достасување до 1 година (2017: 1 година). Неискористените пречекорувања по тековни сметки се краткорочни.

Потенцијалните обврски по основ на дозволените пречекорувања по тековни сметки и неискористени лимити по кредитни картички се необезбедени и истите се отповикливи во случај на влошување на кредитната способност на должникот. Каматните стапки на дозволените пречекорувања и на кредитните картички во 2018 година се движат од 6% до 10,5%.

Потенцијалните обврски на Групата спрема правни лица по основ на гаранции и акредитиви се неотповикливи, додека неискористените кредитни лимити одобрени на правни лица се подложни на годишно ревидирање. Освен покриените гаранции и акредитиви кои се обезбедени со депозит, останатите непокриени гаранции и акредитиви, како и неискористени кредитни лимити одобрени на правни лица се обезбедени со хипотека на недвижен имот, залог на подвижен имот, гаранции и сл.

42. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ И ПОТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА (продолжение)

42.2 ПОТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Наведете ги одделно позначајните потенцијални средства:		
_____	-	-
_____	-	-
_____	-	-
_____	-	-
_____	-	-
_____	-	-
Вкупно потенцијални средства	**-**	**-**

43. РАБОТИ ВО ИМЕ И ЗА СМЕТКА НА ТРЕТИ ЛИЦА

	во илјади денари					
	тековна година 2018			претходна година 2017		
	средства	обврски	нето позиција	средства	обврски	нето позиција
Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	(8.594)	(8.594)	-	(9.631)	(9.631)
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	5.887	-	5.887	6.477	-	6.477
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	(109)	(109)	1.192	(109)	1.083
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Управување на средствата во име и за сметка на трети лица				-	-	-
Депозити во денари	803	(803)	-	-	-	-
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	-	-	-	-	-	-
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Старателски сметки	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**6.690**	**(9.506)**	**(2.816)**	**7.669**	**(9.740)**	**(2.071)**

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ

Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните субјекти и со Раководниот кадар на Групата со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2018 и 2017 се како што следи:

А. Консолидиран биланс на состојба

во илјади денари	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)						
Средства						
Тековни сметки	126.678	-	-	-	-	126.678
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	2.939	-	2.939
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	3.268	-	11	30.095	61.691	95.065
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(41)	-	-	(280)	986	665
Останати средства	340	-	47.252	-	-	47.592
Вкупно	**130.245**	**-**	**47.263**	**32.754**	**62.677**	**272.939**
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	902.882	-	10.071	47.429	65.574	1.025.956
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	1.044.017	-	-	-	-	1.044.017
Субординирани обврски	620.741	-	-	-	-	620.741
Останати обврски	1.015	-	-	-	1.388	2.403
Вкупно	**2.568.655**	**-**	**10.071**	**47.429**	**66.962**	**2.693.117**
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	16.470	-	-	-	-	16.470
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-	30.492	3.483	1.850	35.825
(Посебна резерва)	(595)	-	(651)	(56)	(9)	(1.311)
Вкупно	**15.875**	**-**	**29.841**	**3.427**	**1.841**	**50.984**
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

А. Консолидиран биланс на состојба (продолжение)

во илјади денари	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)						
Средства						
Тековни сметки	120.912	-	-	-	-	120.912
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	
хипотекарни кредити	-	-	-	23.702	-	23.702
потрошувачки кредити	-	-	-	2.074	-	2.074
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	19	-	-	4.840	64.073	68.932
Вложувања во хартиите од вредност	46.604	-	-	-	-	46.604
(Исправка на вредноста)	-	-	-	(570)	(34)	(604)
Останати средства	694	-	-	-	-	694
Вкупно	**168.229**	**-**	**-**	**30.046**	**64.039**	**262.314**
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	608.932	-	-	64.654	46.905	720.491
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	1.128.774	-	-	-	-	1.128.774
Субординирани обврски	620.698	-	-	-	-	620.698
Останати обврски	434	-	-	-	-	434
Вкупно	**2.358.838**	**-**	**-**	**64.654**	**46.905**	**2.470.397**
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	-	-	-	-	-	-
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	485	-	-	3.792	2.520	6.797
(Посебна резерва)	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**485**	**-**	**-**	**3.792**	**2.520**	**6.797**
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

во илјади денари	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2018 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	2.388	-	124	1.312	1.016	4.840
Приходи од провизии и надомести	5	-	3.279	8	10	3.302
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	21.721	-	1.878	-	-	23.599
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**24.114**	**-**	**5.281**	**1.320**	**1.026**	**31.741**
						-
Расходи						-
Расходи за камата	52.205	-	-	243	-	52.448
Расходи за провизии и надомести	1.384	-	-	-	-	1.384
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	26.532	-	-	-	9.567	36.099
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**80.121**	**-**	**-**	**243**	**9.567**	**89.931**

во илјади денари	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2017 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	56	-	-	1.324	1.006	2.386
Приходи од провизии и надомести	377	-	-	1.649	156	2.182
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	7.336	-	-	7.336
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	1.943	-	-	-	-	1.943
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**2.376**	**-**	**7.336**	**2.973**	**1.162**	**13.847**
Расходи						-
Расходи за камата	42.324	-	-	616	597	43.537
Расходи за провизии и надомести	1.025	-	-	-	-	1.025
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	9.339	-	-	-	-	9.339
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	**52.688**	**-**	**-**	**616**	**597**	**53.901**

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

В. Надомести на раководниот кадар на Групата

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Краткорочни користи за вработените	54.116	62.677
Користи по престанокот на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	-	-
Вкупно	**54.116**	**62.677**

Во согласност со Законот за Банки како поврзани страни се: лица со посебни права и одговорности во Банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување на најмалку 5% од вкупниот број на акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Банката кредитира, врши работи на платен промет и депонира средства на претпријатија и финансиски институции со кои е поврзана. Раководството на Банката смета дека овие трансакции се вршат врз нормални пазарни услови и во нормалниот тек на деловните активности.

45. НАЕМИ

А. Наемодавател

А.1 Побарувања по финансиски наеми

во илјади денари	Вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот				
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот				
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

45. НАЕМИ (продолжение)

А. Наемодавател (продолжение)

А.2 Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

во илјади денари	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот				
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот				
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцеларска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот даден под оперативен наем:							
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-

во илјади денари	Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)				
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно				
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)				
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

45. НАЕМИ (продолжение)

Б. Наемател

Б.1 Обврски по финансиски наеми

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцеларска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот земен под финансиски наем:							
Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)							
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2018 (тековна година)							
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Сегашна сметководствена вредност							
Состојба на 1 јануари 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2017 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2018 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

45. НАЕМИ (продолжение)

Б. Наемател (продолжение)

Б.1 Обврски по финансиски наеми (продолжение)

во илјади денари	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2018 (тековна година)	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (претходна година)	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

46. ПЛАЌАЊА ВРЗ ОСНОВА НА АКЦИИ

	во илјади денари	
	тековна година 2018	претходна година 2017
Датум на давање на опцијата	-	-
Датум на истекување на опцијата	-	-
Цена на реализација на опцијата	-	-
Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата	-	-
Варијанса	-	-
Очекуван принос на дивидендата	-	-
Каматна стапка	-	-
Објективна вредност на датумот на давање на опцијата	-	-

47. ДАНОЧНИ РИЗИЦИ

Консолидираните финансиски извештаи и сметководствената евиденција на Групата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Групата, не постојат какви било дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

48. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА КОНСОЛИДИРАНИОТ БИЛАНС НА СОСТОЈБА

По денот на составување на консолидираните биланси на Групата, почнувајќи од 1 јануари 2019 година стапија на сила измените во Законот за данок на добивка (Службен весник на РМ, бр. 112/14, 129/15, 23/16, 190/16 и 248/1), како и Законот за данок на личен доход (Службен весник на Р.М број 241/18), кој го замени претходниот Закон за персонален данок на доход (Службен весник на Република Македонија" бр. 80/93, 3/94-исправка, 70/94, Одлука на Уставен суд бр. 27/96 од 12.06.1996 од Службен весник 31/96 со која се укинуваат член 116 и член 135 од Законот за персоналниот данок од доход ("Службен весник на Република Македонија" бр.80/93), Одлука на Уставен суд бр. 43/96 од 10.07.1996 од Службен весник 40/96 со која се укинува член 148 од Законот за персоналниот данок од доход ("Службен весник на Република Македонија" бр.80/93), 71/96, 28/97, 8/01, 50/01, 52/01 и исправка, 2/02, 44/02, 96/04, 120/05, 52/06, 139/06, 6/07- исправка ,160/07, 159/08, 20/09, 139/09, 171/2010, 135/2011, 166/2012, 187/2013, 13/2014, 116/2015, 129/2015, 199/2015, 23/16 и 190/17). Овие законски новини немаат материјално значајно влијание врз работењето на Групата.

НБРСМ донесе Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија" бр. 149/18), со почеток на примена од 1 јули 2019 година. Групата ги примени методологијата за управување со кредитниот ризик и критериумите за класификација на активните билансни и вонбилансни ставки според степенот на ризичност на своето портфолио пред почетокот на примена на оваа Одлука.

На 28 февруари 2019 година, сопственикот на Групата Штаермеркише Шпаркасе потпиша договор за купопродажба на акции со цел преземање на најмалку 74,53% од акциите на Охридска Банка кои се во моментална сопственост на Сосиете Женерал.

Освен погоре наведеното по денот на составување на билансот, не се случиле други значајни настани, а кои треба да се прикажат во финансиските извештаи.